

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 3 D, 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
poročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ceko
račun: Ljubljana št. ev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

**Jutri izide v Slovincu v celoti
najbolj napeta in
tajinstvena povest
najduhovitejšega sodobnega
angleškega pisatelja:**

G. K. Chersterstona:

Znamenje zlomljenega meča

Ta povest je nekaj za nas doslej čisto nenavadnega in take vrste, kakršnih nismo sploh še imeli v prevodu. Polna tajinstvene groze kakor blisk v najtemnejši noči razsvetli eno največjih ugank človeškega življenja in vesoljstva: Kako se v človeški zgodovini dogaja večkrat, da se stori najusodnejši sklep, ki stanejo življenje tisočev in tisočev, zato, da se zabriše sled kakemu osebnemu zločinu. Dogodek, ki je vzet iz bojev Angležev v Ameriki, se od vrstice do vrstice stopnjuje do konca na način, da se bere brez oddiha, z mrzlično navetostjo in nepopisno globokim vtisom v dušo.

**Nedeljski »Slovenec« bo odslej pri-
našal večkrat take izredne povesti.**

„Hegemonisti“

Sedanja vlada se bistveno razločuje od vseh dosedanjih vlad, kar smo jih imeli pri nas, v tem, da pametne, stvarne in izvedljive predloge opozicije sprejema in jih uveljavlja. Tako je vlada zadnji čas sprejela predlog o pomoči pasivnim krajem s tem, da se tam pospešijo javna dela, in včeraj je vlada sprejela predlog za podaljšanje stanovanjskega zakona. To sta samo dva zgleda iz najnovejšega časa, zasledimo jih pa lahko vsak teden.

To je novost v našem parlamentu. Novost, ki je napram dosedanjim razmeram posebno značilna zato, ker ima sedanja vlada dve-tretjinsko kompaktno večino, ki bi se ji iz zgolj taktičnih ozirov ne bilo treba ozirati na nikake zahteve opozicije.

Razloge, da je sedanja vlada prelomila s staro prakso in se oprijela modernih demokratičnih metod, moramo iskati samo v principih, ki jih je vlada postavila za vodilo pri vodstvu svojih poslov. Ta načela so last najboljših zapadnih demokracij in prestala so že stoletno preizkušnjo, v kateri so se izkazala kot najsigurnejša pot k napredku. Po teh načelih vlada in njena večina vodita državno politiko, upoštevata pa vsak dober glas in nasvet, naj pride od koderkoli. Vse ustvarjalne sile naroda se morajo združiti in uveljaviti, četudi imajo posamezna parlamentarna zastopstva deljene vloge.

Tako postopanje dviga parlamentarizem, oplodi njegovo delo, daje narodu vero v pošteno ravnanje najvišje oblasti, blazi politična nasprotstva, opoziciji vliva veselje do stvarnega dela, uničuje demagogijo, vladi pa utrja stališče, ker jo obeležuje kot stvarno in objektivno pospeševalnico vseh konstruktivnih sil v parlamentu.

Taka vlada pomeni pri nas velik napredek. Skrajni čas je že bil, da smo se dvignili na to stopnjo in veseli morajo biti tega dejstva vsi prijatelji naše mlade demokracije. Sedaj zopet lahko upravičeno verujemo in pričakujemo, da se bo nivo našega parlamenta dvigal, da smo preboleli krizo, ki je bila grožnja nevarnost za življenje našega parlamenta in parlamentarne vlade. Če bo le količikaj dobre volje tudi na strani opozicije, bo naš parlament hitro prešel iz večnih nervoz in afer v zdrav soliden ton, ki daje vedno novo življenje in ki mu boj za oblast ni edini cilj, ampak je politična borba le sredstvo za iskanje novih potov za boljše uveljavljenje zahtev naroda in države.

Sedanja vlada, ki je prelomila v tem pogledu negativno tradicijo, se je kvalificirala kot najmodernejša in najnaprednejša naša vlada. Zato vpijete na »hegemoniste«, ki še odmeva po samostojno-demokratskem tisku, ni drugega kot brezvestno, zavestno varanje javnosti. To varanje je toliko smešnejše, ker vpijejo ljudje, ki so v državi in inozemstvu znani kot organizatorji terorizma, zaščitniki spekulacije na tuj račun in so na oblasti najgrše zlorabljalci javne funkcije za strankarske in zasebne interese. Kdaj smo pod vlado samostojnih demokratov slišali, da bi bila sprejeta le en sam še tako utemeljen predlog opozi-

Podaljšanje stanovanjskega zakona na dnevnem redu

r Belgrad, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Današnja seja narodne skupščine je v glavnem potekla precej mirno. Stjepan Radič je lahko govoril svoj obširni govor ob popolnem miru in redu, ne da bi vladalo zanj kako posebno zanimanje. Pred dnevnim redom je dobil besedo Ivan Pucelj, ki je zahteval, da se zapisniki vodijo tudi slovensko. Ta predlog ni bil sprejet. Pucelj je vsled tega ogorčeno zaklical: »Zdaj ste sužnji radikalov!«, nakar mu je minister Pera Marković odgovoril: »Kaj vi, gospodin Pucelj, zmeraj tukaj brbljate! Včeraj ste trdili, da jaz ne znam slovensko. Ko ste leta 1921 prišli v Valjevo kot minister, niste govorili, da ne znam slovensko.« Ta odgovor je Pucelja tako umiril, da je takoj zapustil skupščinsko dvorano.

V razpravo je prišel nujni predlog o spremembah in dopolnitvah stanovanjskih zakonov od 15. maja 1925, 23. oktobra 1926 in dne 29. oktobra 1927. Te spremembe odredajo, da se do 31. marca 1929 podaljšajo odredbe za zaščito stanovanjskih najemnikov in zlasti uradnikov, delavcev in vpokojencev. Ta zakonski predlog ima sedem členov. Minister za socialno politiko je sprejel nujnost tega predloga. Nato se je izvolil poseben odbor za proučevanje tega načrta. V njem sta od Jugoslovanskega kluba Stjepan Barič in Franc Kremžar.

Radičev poslanec Rude Bačinič je predlagal resolucijo, da se v finančni zakon 1928/29 sprejme amandman o zamenjavi kronskih novčanic v bivši tretji coni v Dalmaciji v razmerju 1 : 4. Finančni minister nujnosti tega predloga ni mogel sprejeti.

Stjepan Radič, ki je nato govoril, je izvajal, da je dosedanja razprava pokazala in da mora to vsak objektivni človek priznati, da bi bila velika korist za nas in morda celo rešitev, če bi vlada stalno bila v skupščini, ne pa, da jo je treba še prositi, da pride kdo od njenih zastopnikov na skupščinske seje. Zato bi morala tudi večina protestirati proti temu, da vlada zapostavlja parlament. Vlada je stvarno že smrdljivo truplo in smrad tega trupla je zastrupil vso državo. Še večje truplo

pa je vladna večina in v tej je jedro celega problema. Kljub temu je bilo v parlamentih ostalih držav dosti manj tako stvarnih razprav, kakor so se poslednje dni vršile v našem parlamentu. Nato hvali strokovnjake dr. Krajača, dr. Zerjava in Demetroviča. Napada predsednika vlade, ki ga imenuje »oberpolicačaj« in pravi, da bi ne bil nikdar izvoljen, če bi ne bil predsednik vlade. Odločno protestira proti temu, da tudi vladna večina ne prihaja na skupščinske seje in da ne mara poslušati, kaj njegovi poslanci govorijo. Nato govori o nettunskih konvencijah, ki jih je treba bolj pazljivo prečitati, vendar bi se lahko tudi v tem zedinili. Nato odgovarja vojnemu ministru radi njegovega znanega nastopa in pravi, da se ravno iz njegovega nastopa vidi, kako nevarno je, če je vojak vojni minister. (Radikali: »Kaj pa, če je general predsednik vlade, kot ste vi predlagali?«) Predsednik vlade je druga stvar. On je oseba kraljevega zaupanja, vojni minister pa zaupanja parlamenta.

Po Radičevem govoru, ki je v tem zmislu govoril dve uri, je dobil besedo Urek, čegar nastop je bil enak vsem njegovim dosedanjim nastopom.

Na popoldanski seji je prvi govoril Nastas Petrovič, ki najostreje kritizira vlado, posebno njeno delo v finančnem odboru. — Radičev Drljevič je v kratkem govoru kritiziral amandmane, ki pomenjajo, da se v zakonodajstvo vnaša popolna desorientacija. Poslanec celo trdi, da je večina teh amandmanov protustavnih in protizakonitih, zato ne bo samo glasoval proti, marveč bo tudi vedno delal na to, da se sedanja vlada zruši. — Samostojni demokrat Nikola Dragičević je govoril o vladni politiki v Vojvodini. Odločno je protestiral proti postopanju z občinami. Občine, kjer so se volitve izvršile že pred meseci, še vedno ne funkcionirajo tam, kjer je opozicija v večini. — Samostojni demokrat Gostič je govoril o razmerah v Vojvodini in Sremu. — Nato je govoril radičev Mate Kraljič.

V ponedeljek glasovanje o proračunu

r Belgrad, 23. marca. (Tel. »Slov.«) V pričakovanju sprejetja proračuna so vsa vprašanja stopila v ozadje. Poslanci so večinoma že vsi zbrani v Belgradu, tako da je pričakovati v ponedeljek ob glasovanju izredno velike udeležbe. Opozicija zahteva, da bi skupščina takoj po glasovanju šla na daljši odmor, česar pa vlada ne more sprejeti, ker je odločena, da skupščina nadaljuje z delom. Kakor smo poročali, bo predložila zakon o posojilu in o stabilizaciji dinarja, nato pa razne zadeve, v kolikor bodo skupščinski odbori dokončali delo o raznih zakonskih predlogih, ki se nahajajo pred skupščino. Pričakovati je torej precej živahnega parlamentarnega zakonodajnega dela.

Vladna večina nadaljuje z razpravo o predloženih amandmanih. Zvečer je imela sejo, ki je trajala štiri ure v skupščinski sobi za ministre. Na tej seji so bile sprejete razne spremembe in zboljšave že predloženih amandmanov.

Demokratski klub je imel popoldne sejo, na kateri je istotako razpravljal o amandmanih. Pri tej priliki je prišlo do burnih preprirov glede amandmana, da poslanci ne morejo biti člani upravnih odborov pri bankah in drugih takih podjetjih, nad katerimi izvršuje država nadzorstvo. Do končnoveljavnih sklepov ni prišlo. Poslanca Radović in Pera Marković sta bila odločno proti temu.

Nj. Vel. kralj je danes sprejel v avdienco prvega podpredsednika radikalnega glavnega odbora Aco Stanojeviča. Avdienca je bila kratka. Prvi podpredsednik je kralja obvestil

cije? Kdaj smo brali, da bi PPŽ režim napravil koncilijantno gesto? Saj je samostojno-demokratska stranka ščitila celo javno teroriste in morilce nedolžnih državljanov, ker so bili teroristi slučajno njeni prijatelji. In dokler je bila ta stranka na vladi, dokler je imela kaj vpliva, je bilo ozdravljenje nemogoče. Izboljšanje je moglo nastopiti šele se-

o delovanju glavnega odbora, ki nikakor ni naperjeno proti vladi, marveč gre vse stremljenje radikalnega odbora za tem, da se razmere v radikalni stranki povsem normalizirajo in razčistijo. Radikalni glavni odbor je v zadnjem času zelo agilen in je sklenil, da bo imel vsako soboto sejo in razpravljati o vseh vprašanjih, ki se tičejo organizacije NRS. V tem pogledu vlada med predsednikom vlade Vukičevićem in prvim podpredsednikom Stanojevičem popoln sporazum. Po tem sporazumu bo vodil glavni odbor vse strankine zadeve, poslanski klub pa po predsedniku vlade in predsedniku kluba Velji Vukičeviću strankino politiko.

Novi amandmani

r Belgrad, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Danes so se narodni skupščini predložili novi amandmani, med njimi sledeči: 1. Država jamči za posojila belgrajske občine v višini 400 milijonov dinarjev za javna dela v Belgradu. 2. Finančni odbor dela vedno tudi, kadar je skupščina odgojena in razpravlja, dokler se ne izvoli nov finančni odbor. 3. Z dnem 31. marca 1928 se ukine ministrstvo za izenačenje zakonov. 4. Ustanovi se nadzorstvo nad porabo gozdarskih fondov in fondov za pogozdovanje, kakor tudi za fonde za kolonizacijo in izseljenišvo. Ravnotako se uvede nadzorstvo nad dohodki razredne loterije.

Agatonovič v avdienci

r Belgrad, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Prvi podpredsednik narodne skupščine Radoslav

Agatonovič je bil danes dopoldne v avdienci, da se kralju predstavi kot novoizvoljeni prvi podpredsednik narodne skupščine.

Preiskovanje gospod. afer

r Belgrad, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Anketa za preiskavo tako zvanih gozdarskih afer, dela dnevno. Po obvestilih bo anketa do dne 1. aprila proučila vse dolgoletne pogodbe za izrabo gozdov. Po 1. aprilu bo anketa odgovarjala v Sarajevu, da tam nadaljuje delo. Nato bo obiskala vsa ostala gozdarska podjetja, da se na licu mesta prepriča o tem, kako stojijo stvari.

Vtis romunsko-grške pogodbe je ugoden?

r Belgrad, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Vest o sklenitvi prijateljske pogodbe o nenapadanju in obvezni arbitraži med Romunijo in Grčijo so se v vseh tukajšnjih krogih sprejele z odobravanjem. Merodajni krogi vidijo v tej pogodbi nadaljevanje tiste politike, ki gre za tem, da se učvrsti mir na Balkanu. Pri pre-soji tega koraka gredo celo tako daleč, da so mnenja, da je to prvi korak k ustvaritvi balkanskega Locarna. Na vsak način pomenja ta pakt zelo velik napredek pri vzdrževanju miru na Balkanu. Zato ga tukajšnja javnost pozdravlja.

V Grčiji so mnjenja deljena.

v Atene, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Dočim republikanski listi z veseljem pozdravljajo romunsko-grško prijateljsko pogodbo, so monarhistični listi zelo rezervirani. Radikalni monarhistični »Katimerini« izjavlja, da pogodba daleko ne pomeni nobene zveze med obema državama. Po mnenju lista je nemogoče odstraniti rano iz duše romunskega naroda, prizadejano s tem, da je bila romunska princesinja Elizabeta odstranjena z grškega prestola. Do zveze med obema državama tako dolgo ne more priti, dokler ostane odprto vprašanje državne oblike na Grškem. — V zvezi s podpisom grško-romunske pogodbe je danes ministrski predsednik Zaimis obiskal romunskega poslanika Rascana, da se mu zahvali za sodelovanje pri sklepanju pogodbe.

Pred novimi nemiri v Grčiji

v Atene, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Vlada demantira vse vesti o gibanju, ki ga je pokrenil bivši ministrski predsednik general Kondilis, da s pomočjo gotovih vojaških krogov prevzame vladno oblast. Kljub demantiju pa je vlada ukrenila obsežne varnostne mere, da prepreči vsak poskus puča.

„Times“ za poravnavo jadranskega vprašanja

r London, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Današnje »Times« prinašajo značilen članek rimskega dopisnika o jadranskem vprašanju. V članku se naglašava važnost šestmesečnega podaljšanja odpovednega roka za pogodbo med Jugoslavijo in Italijo. Po dopisnikovim mnenju se bo spor med Jugoslavijo in Italijo lahko poravnal, ako bi se zadovoljivo uredili odnosi med Rimom in Parizom. Sporazumu med Italijo in Francijo bo sam po sebi sledil tudi sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Če bi Jugoslavija odobrila nettunske pogodbe, bi to pomenjalo velik napredek. Italija bi bila gotovo pripravljena na kompromis. Jugoslovanskim željam, da bi se dala zadovoljujoča razlaga tiranske pogodbe, bi se lahko ugodilo na ta način, če bi albanska vlada dala novo razlago te pogodbe. Danes ni več predpostavljati, da ima Italija teritorialne namere na Balkanu. Kajti solidarnost med balkanskimi državami se je zelo okrepila.

Načrte za enodružinsko hišo

z vsemi navodili, proračunom in pojasnili iz peresa našega

najboljšega strokovnjaka prinесе „SLOVENEK“ v nedeljo

25. t. m. na svoji tretji (3.) strani.

Kdor hoče z najmanjšimi stroški priti do prijaznega in zdravega doma zase in za svojo družino, naj si omisli nedeljskega »Slovenca«.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Iščem mesto BRIVSKEGA VAJENCA. Naslov pove uprava Slovenca št. 2395.

Priden in pošten, mlad kovaški pomočnik

išče mesta. Naslov pove uprava lista pod št. 2446.

Katero trgov. ali industrijsko podjetje bi sprejelo bivšega bančnega uradnika v službo z večjim kapitalom? Cenj. ponudbe se naprošajo na upravo lista pod »Verziran«. 2150

Gospodična iz fine hiše, s trg. izobrazbo, želi kot **praktikantinja**

tudi 3 mesece brezplačno v kako trgovsko podjetje ali kako drugo slično pisarno. Cenj. ponudbe pro- eim na oglasni oddelek »Slovenca« pod značko »Praktikantinja«.

Proste službe

Izurjene rezkalce

(frezerje) z dnevnim proizvajanjem 250 do 270 parov išče trgovina čevljev in sandal za takojšen nastop. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 2397.

Sprejme se **krojaški pomočnik**

dobro izvežban za vsa dela. Prednost imajo z dežele. Naslov pove uprava lista pod št. 2443.

Dve soharici

zdravi, redoljubni, snažni in sposobni, potrebuje hotel »Splendid«. Ponudbe s fotografijo poslati: Direkciji hotela »Splendid«, Dvorska 5, Beograd.

Učenec

zdrav in z dobrimi šolskimi spričevali ali mlad trgovski pomočnik se takoj sprejme v mešani trgovini I. Beranič, Majšperg, pošta Ptujška gora.

Stanovanja

Opremlj. sobo

želi s 1. aprilom soliden gospod. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Stalen«.

Posestva

LEPA HIŠA v industr. kraju Črna na trgu naprodaj pripravna za trgovino in obrt. - Gutovnik Ivan, Javorje pri Črni.

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: **KATI VAJT, Kranj.**

Kdo kupi?

Prodaj večjo količino **terovega olja**

za impregniranje lesa po 3 Din kg. - M. Kavčič, Zg. Šiška 125, Ljubljana 7.

Dve spalnici

1 češnjevo in 1 hrastovo, table iz rezanega lesa, lepo politirane, tudi znotraj lepo izdelane, prodaj po 4500 Din franko Ljubljana ali kolodvor. - Ogleda se vsak dan pri Josip Štolla, mizarstvo, Krašnja, pošta Lukovica pri Domžalah.

Prodaj novo nič rabljeno **mungo**

(Wäschrolle) za nizko ceno. Naslov v upravi.

Kdo prodaja?

Vsakovrstno **zlato kupuje**

po najvišjih cenah. ČERNE, fuvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Naša obrt

Motvoz (špaga) najcenejše v tovarni. Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7. Maribor, Koroška 8.

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ul. 1/2

GOSPODINJE!

PRIDE!

GRAHAM - MOKO

nudi 5 kg po povzetju za 40 Din s poštno vred Valjčni mlin v Sevnici. V zalogi so vedno lastni mlevski izdelki in sicer vseh vrst pšenična moka iz najboljših banaške pšenice, koruzna moka in činkvantski zdrob. Zahtevajte cenik!

Inserirajte v

»Slovenca«

Vabilo

V. redni občni zbor stavb. zadruga »Stadion« v Ljubljani, z. z. z o. z.

se bo vršil dne 3. aprila 1928 ob 16. uri v posvetovalnici Vzemne posojilnice - Miklošičeva cesta št. 7.

DNEVNI RED:

1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Sklepanje o rač. zaključku za l. 1927.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Semenski oves
zajamčeno kaljiv, debeloznat ječmenovec, nudi po ugodni ceni
A. VOLK, Ljubljana, Resljeva c. 24.
Zahtevajte vzorce in cenik!

Staubnega tehnika

z vsaj 3 letno prakso, spretnega v risanju in pisanju sprejemam za Ljubljano od 1. aprila naprej. - Reflektira se le na prvovrstne moči. - Ponudbe pod »Železobeton 1928«, poste restante, glavna pošta.

Kupim vsako množino

smrekovena brusnega lesa

v debelosti od 10 cm naprej in v dolžini 1 m in 2 m. Plačilo ob prevzemu v gotovini ali potom akreditiva. - Cenjene ponudbe na **NANDE FERJAN**, lesna trgovina, Jesenice - Gorenjsko.

Slamo za hrano

prešano, ovseno, pšenično, ječmenovo in slamo v snopih

dobavlja promptno in v presledkih po najnižji ceni **MAVRO LÖBL I SIN, Čakovec.**

Domači vrt

Spisal M. Humek.

Broš. 33 Din, vez. 40 Din. - Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Blaž Jančar
pleskar
Ljubljana, Breg

Elektroinstalacije za tuč in pogon, prodaja in previjanje elektromotorjev, mehanična delavnica
Elektropodjetje, Ljubljana VII.
Jernejeva c. 5, telef. 3252

K. Pečenko
trgovina vseh vrst namizja in devljarskih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petro cesta 32

PRISTOU & BRICELJ
črtnoslikarja, Ljubljana
Resljeva c. 4 - Sv. Petro c. 39
Telef. 2908 Ustan. 1903

Franc Ocvišk
mesar
Ljubljana, Poljanska cesta 53
(Šolski dvored)

Franc Fujan
krovec
Ljubljana, Galjeva 9
pri dolnji kolodvoru

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Gmelch Dr. J., Passionsbilder im Lichte der Gegenwart. Fastenpredigten. 120 str., nevez. 38 Din.
Gmelch Dr. J., Kraft und Friede. Predigten über die Beicht. 64 str., nevez. 21.50 Din.
Heider K., Jesus Christus und die Menschenseele. Sechs Fastenpredigten. 52 str., nevez. 22 Din.
Muré-Winands G. J., In jenen äussersten Stunden. Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 214 str., nevez. 56 Din.
Obendorfer A., Die Seelenleiden Jesu. 7 Fastenpredigten. 79 str., nevez. 32 Din.
Obweger J., Das Bild des gekreuzigten Erlösers. Fastenpredigten. 64 str., nevez. 18 Din.
Obweger J., Oelbergstunden. Fastenpredigten. 48 str., nevez. 13.50 Din.
Restle P. C., Das grosse Geheimnis. Fastenpredigten über die Ehe. 80 str., nevez. 26 Din.
Schilgen H. S. J., Um die Reinheit der Jugend. Ein Buch über die Erziehung zur Keuschheit für Eltern, Seelsorger und Erzieher. 175 str., nevez. 52 Din.
Schilgen H. S. J., Du und sie; Des Jungmanns Stellung zum Mädchen. 165 str., nevez. 40 Din.
Schilgen H. S. J., Junge Helden. Ein Aufruf an Jungmannen zu edlem Streben und reinem Leben. 207 str., nevez. 39 Din.
Schilgen H. S. J., Im Dienst des Schöpfers. Ein Buch über die Ehe für katholische Braut und Eheleute. 93 str., nevez. 29 Din.
Ströbele G., Der Kampf gegen Christus. Passionsbilder. 61 str., nevez. 24.50 Din.
Ströbele G., Unter den Portalen des blutigen Karfreitags. Passionsbilder. 61 str., nevez. 25 Din.
Tongelen v. Dr. J., Der Heiland am Oelberg und die moderne Welt. Fastenpredigten. 104 str., vez. 47 Din.
Welser B., Wahrheit und Gnade. Predigthandbüchlein für den Weihnachts und Osterfestkreis. 190 str., 36 Din.

Zahvala

Za dokaze toplega sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, svaka, zeta in brata, gospoda

Franca Gerec

ter za spremstvo na njegovi zadnji poti, bodi vsem prijateljem, znancem in darovateljem krasnih vencev izrečena najiskrenejša zahvala. Posebno se pa zahvaljujemo prečistima domačima duhovnikom, zlasti gospodu župniku in oblastnemu poslancu gosp. Podvinski za ganljiv poslovilni, odnosno nagrobni govor, gospej Cirnski, ki je rajnemu stala ob strani ob smrtni uri, gospej Kosovi za tolažilne obiske, ter tukajšnjim korporacijam in sploh vsem, ki so se pogreba udeležili.

Pišce, dne 20. marca 1928.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Nežica Mešiček
roj. Mlaker
soproga trgovca in redna učiteljica

dne 21. t. m. ob pol 24 po kratkem in mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. zakramentov, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb draga nam pokojne se vrši v soboto 24. t. m. ob pol 11 iz hiše žalosti na Ptujski gori na pokopališče pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Prosimo tihega sožalja. Sv. maša zadušnica bo v soboto 24. t. m. ob 11 pri Sv. Lovrencu.

Mlin-Moste pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, 24. marca 1928.

Globoko žalujoči soprog Zvonko, sinček Marjan, hčerkica Irenica in ostalo sorodstvo.

Sir H. Rider Haggard:

91

Kleopatra, egiptovska kraljica

Pri teh besedah je vzdignil glavo. Na obrazu se mu je videla velika žalost. Razmršeni lasje, osiveli od starosti, so mu viseli okoli vpadlih oči in tudi šop neobrite brade je bil siv. Oblačilo je bilo umazano in njegova zunanost je bila bednejša od največjega siromaka pri tempeljskih vratih. Do tega je torej ljubez Kleopatra privedla zalega in slavnega Antonija, ki je bil nekoč gospodar sveta!

»Kaj želiš od mene, dvornica,« je vprašal, »ki bi najrajši tukaj sam poginil? Kdo pa je ta človek, ki prihaja zija propadlega, veroimnega Antonija?«

»To je Olimp, plemeniti Antonij, tisti modri zdravnik in vedeževalec, o katerem si bil že veliko slišal. Kleopatra, ki vedno skrbi za tvoj blagor, dasi ti kaj malo misliš nanjo, ga pošilja, da te ozdravi.«

»Ali more tvoj zdravnik ozdraviti tako tugo kakor je moja? Ali mi morejo njegove zdravilne pijače vrniti moje ladje, moje čast, moj mir? Ni mogoče! Zato proči s tvojim zdravnikom! Kakšna sporočila prinašaš? Hitro! Ven z njimi! Ali je morebiti Kanidij premagal Cezarja? Samo to mi sporoči in cela pokrajina bo tvoja nagrada - ako pa je Oktavijan mrtev, dobiš dvajset tisoč sesterejev! Govori - ne, - ne govori! Bojim se, da bi odprla usta, kakor se še nikoli nisem bal ničesar na tem svetu. Gotovo se je kolo sreče obrnilo, kaj, in je Kanidij zmagal? Ali ni tako? Hej - ven z besedo! Ne morem več prenašati!«

»Plemeniti Antonij!« je rekla, »utrdi svoje srce, da boš slišal to, kar ti moram povedati! Kanidij je v Aleksandriji. Pribežal je od daleč z vso hitrico in njegovo sporočilo se glasi: Sedem dolgih dni so legije čakale, da se vrne Antonij, da jih popelje do zmage kakor prejšnje čase, in so zavračale vse ponudbe Cezarjevih odposlancev. Ampak Antonij se ni vrnil.

Nato se je raznesel glas, da je bil Antonij zbežal v Tanarus, kamor ga je vlekle Kleopatra. Nad človekom, ki je prvi prinesel ta glas v tabor, so legijonarji besneli in ga pobili do smrti! Toda prihajale so venomer nove govornice in naposled ni bilo več mogoče dvomiti, da je bila resnica v njih. Nato, Antonij, pa so se tvoji častniki drug za drugim izmuzali k Cezarju; kamor pa gredo častniki, gredo tudi vojaki. Ampak to še ni vse. Vsi tvoji zavezniki - Bokh iz Afrike, Tarkondimot iz Cilicije, Mitridat iz Komagene, Adalas iz Tracije, Piladelf iz Paflagonije, Arhelaj iz Kapadocije, Herod iz Judeje, Amint iz Galacije, Polemon iz Ponta in Malh iz Arabije - vsi so pobegnili ali pa veleli svojim poveljnikom, da naj pobegnejo, odkoder so prišli; njihovi poslanci že prosijo mrzlega Cezarja milosti.«

»Ali si že na koncu s svojim krokanjem, ti krogar v pavovem perju, ali pride še kaj več?« je vprašal nesrečnež in vzdignil svoj blede, drhteči obraz iz zavetja svojih rok. »Povej mi še kaj! Povej mi, da je kraljica mrtva v vsej svoji lepoti, reci, da stoji Oktavijan pri Kanopskih vratih, in da vsi duhovi iz pekla z mrtvim Ciceronom na čelu na vse grlo oznanjajo padeč Antonija! Res, zberi vsako gorje, ki more priti nad onega, ki je nekoč bil velik, ter ga spusti na sivo glavo njega, katerega v svoji dobroti še vedno blagovoljš nazivati, plemeniti Antonij!«

»Ne, gospod, končala sem.«

»Dobro, in končal sem tudi jaz - končal, popolnoma končal! Docela je končano in jaz takole zapečatim konec! S temi besedami je pograbil meč z ležišča in bi se bil gotovo usmrtil, da ne bi bil jaz skočil naprej in ga prijel za roko. Ni bil moj namen, da bi že umrl; kajti ako bi bil umrl tisto uro, bi Kleopatra sklenila mir s Cezarjem, ki si je bolj želel smrti Antonija kakor da bi Egipt propadel.

»Ali si blazen, Antonij? Ali si res strahopetec?« je vzkliknila Karmion, »da se hočeš na tak način

rešiti svojega gorja in pustiti, da tvoja zaveznica sama kljubuje tugi in nesreči?«

»Zakaj ne, ženska? Zakaj ne? Saj ona ne bo dolgo sama. Cezar ji bo delal družbo. Oktavijan ima rad zalo žensko, dasi je tako mrzel. In Kleopatra je še vedno lepa. Sedaj pa ti govori, Olimp! Zadržal si mi roko, da nisem sam sebe usmrtil, sedaj mi še svetuj s svojo modrostjo. Ali naj se torej podam Cezarju in naj jaz, triumvir, dvakrat konzul in poprej neomejen vladar vzhoda, stopam v njegovem zmagoslavnem sprevedu po onih rimskih ulicah, po katerih sem sam stopal zmagoslaven?«

»Tega ne, gospod,« sem mu odgovoril. »Ako se podaš, si izgubljen. Vso zadnjo noč sem opazoval zvezde glede tebe, in sem videl tole: Kedar se tvoja zvezda približa Cezarjevi, obledi in izgine, kedar pa se oddaljuje od njene svetlobe, se svetli v vsej svetlobi, ki je enaka njegovi. Ni še vse izgubljeno in vse je mogoče dobiti zopet nazaj, dokler ostane le en del. Še vedno je mogoče držati Egipt, še vedno je mogoče postaviti nove vojske na noge. Cezar se je bil umaknil. Še davno ni pred vrati Aleksandrije in morebiti se da potolažiti. Tvoj duh ti je v svoji mrzlici še telo vžgal; bolan si in ne moreš prav soditi stvari. Glej, prinesel sem pijačo, ki te popolnoma ozdravi, saj veš, da sem jako več v zdravilstvu,« in tako rekoč sem mu podal steklenico.

»Pijačo, si rekel, človek?« je vzkliknil. »Boj gotovo je strup, ti pa morilec, ki ga je poslala lažna kraljica, ki bi se me rada iznebila sedaj, ko ji ne morem biti več na uslugo; Antonijeva glava je dar za mir, katerega hoče poslati Cezarju - ona, zavoljo katere sem vse izgubil! Daj mi pijačo, pri Bakhu! Izpiti jo hočem, in najsi je najbolj smrtonosna pijača!«

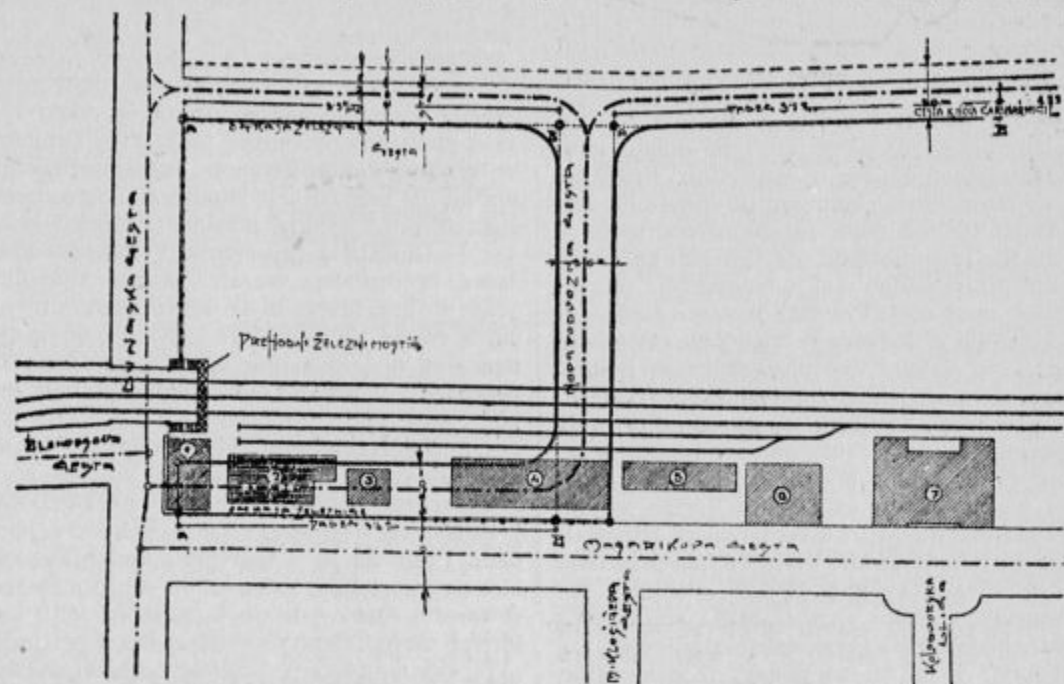
»Ne, plemeniti Antonij, ni strup in jaz nisem morilec. Glej, sam jo hočem poskusiti, če hočeš,« in prinesel sem pijačo k ustnicam, ki ima moč, da razvname človeku žile.

Prehod čez železnico na Dunajski cesti

Zadeva prehoda čez železniško progo na Dunajski cesti je prišla v odločilni štadij. Že na več anketah sem iz praktičnega vidika zagovarjal podvoz. Ako imamo pred seboj pravi pomen prehoda čez železnico od središča mesta na novi severni del mesta, skoraj ni dru-

golovo čakal na odprtje rampe, kakor to delajo skoro vsi pešci, ki se ne poslužujejo prehodnega mostiča. Nadvoz po Dunajski cesti bi osredotočil preveč prometa ravno na to točko prehoda, medtem, ko bi podvoz bil blagodejna razbremenitev prehoda na Dunajski cesti.

gega mogoče, kakor podvoz, ki bi se izvršil na ozemlju železnice.

Prehod pod železnico nima nikake zveze z Dunajsko cesto ter bi ista ostala, kakor je sedaj, neizpremenjena. Podvoz bi služil za prehod tramvajske proge, kolesarjev, avtomobilov, dovoz in odvoz od carinarnice ter razbremenitev prevoza preko proge čez železnico pri rampah Dunajske ceste.

Praksa kaže, da, ako bi bil tudi tik ob Dunajski cesti nadvoz, bi se ga težki vozovi malokdaj ali nikdar posluževali, kajti vzpon bi ne bil prijeten za težki tovor ter bi vzniki

Podvoz je pomaknjen toliko vzporedno od Dunajske ceste, da je vzpon 3,5 odstotkov, kateri ne sme biti višji radi težkega tovora. Od izhodne točke na severnem delu gre vzpon na dva kraja, pri vходу v podvoz pa samo z Dunajske ceste ter se napravijo lahko tudi od kolodvora do podvoza za pešce stopnice ali pot z vzponom circa 5 odstotkov.

Podvoz, kakor sem ga opisal, ima seveda dobre in slabe strani, pričakujem pa, da tisti, ki se za stvar zanimajo, objavijo druge načrte, ki bodo boljši.

Fr. Pust.

Boljševiki skušajo na vse moči, da izobrazijo prebivalstvo strokovno. Slika nam predstavlja rusko šolo, v kateri se pripravljajo delavke na delo v tovarni.

Jan Plestenjak:

Občni zbori

Občni zbori so prav za prav redne ali celo izredne slovesnosti s prav posebno omenjeno častjo. Na občnih zborih se krešejo misli, sila učene ideje in kdor jih zna bolje stresati in oblačiti v misteriozne kostume, postane predsednik, ali pa vsaj tajnik, odbornik pa na vsak način. Biti predsednik je častna pa nevarna dolžnost, biti mora krotilec, energičen, elastičen in če nisi dosti star, precej velik in če nimaš pisane zgodovine za seboj, ne vtikaj se v predsedniške skrivnosti.

Naša najmlajša fara ima organizacijo in ker je že organizacija v fari, se vrše z vso slovesnostjo seveda tudi občni zbori. Organizacija je še mlada in so temu primerno slovesni tudi občni zbori, to se pravi, da so silno zabavni. Baje so pri starejših organizacijah nekoliko dolgočasnejši, tako sem vsaj čul.

Naša fara je sklicala občni zbor na nedeljo, to pa zaradi polnoštevilnosti članstva, da bi ja ne zamudilo slovesnosti in pa slavnostnega govora novega predsednika. To niso malenkosti, prosim. Novi predsednik se mora predstaviti ne samo v črni obleki, temveč tudi z dobro naštimanim govorom in programom. Program! Ja, brez programa bi organizacija zamrla že v kali. Program je pa predsednik, duša programa tajnik, gibalo blagajnik, tako pravijo v naši najmlajši fari. In pa pravila! Po pravilih je vse treba delati, tudi nepopisan prostor v pravilih je silno važen, tako trdi duša naše slavne organizacije.

Torej na nedeljo je bil občni zbor sklican. Ker ljudje še ne poznajo živga ustroja organizacije, je bil kandidat za novega predsednika primoran, da je stopil od moža do moža, od dekleta do dekleta — v zadregi iz-

jecljal potrebo udeležbe in slične nazive, last vsake organizacije.

V veliko mrzlo sobo se je stlačilo precej ljudi in čudno so se spogledovali, češ, kaj bo pa sedaj. Na mizi so ležale društvene knjige, simbol neumornega dela, nesebičnosti, požrtvovalnosti in raznih drugih lepih čednosti. Blagajnik je na prste sešteval denar, bulil v knjigo, podprl glavo in listal popisane strani. Mrko je ošinil z očmi radovedneža, ki je hotel pronikniti za trenutek v blagajniške skrivnosti. Širokopleč revizor je samo skomigal z rameni in prikimal pravilnosti računov. Tako je baje treba na vseh občnih zborih. Kandidat za novega predsednika, silno vnet pristaš Vidovičeve šole — namreč teoretično — je še vedno prignal v sobo kaknega zakrknjenega grešnika, ki se ni hotel zanimati za izredno slovesnost.

»Pa otvorimo!« je končno opomnil stari odbor in začetek slovesnosti, moram reči, ni bil nič kaj slovesen. Z zgodovino je vedno tak. Vse je itak napisano in fantazija in kakšno izredno oduševljenje ne more do izraza. Blagajnik je izjecljal v čudnem narečju blagajniško poročilo, tajniško je bilo kratko in revizorjev še krajše. Bal sem se že, da je slovesnost končana, Pa ni bila.

Kandidat za novega predsednika se je oglašil, za besedo ni prošil, zakaj tudi neki. Takole ganljivo je govoril:

»Dragi moji tovariši, preljube moje tovarišice, možje in žene, fantje in dekleta. Nič se ne bomo vikali, kajne, mi smo ena družina, kajne in kajne, mi smo se danes tukaj zbrali, da zvemo, kaj je dosedanjí odbor delal. Slabo je delal, kajne, sam je hotel delati, kajne; jaz bi bil rad delal, kajne, pa me niso pustili, kajne. Vidite, nevoščljivost so mi bili, da bi jaz kaj napravil za društvo, kajne. To ni bilo iskreno, kajne! Tako je, kajne. Sedaj pa

Katastrofa v dnevnem kopu Liebenwerda

V dnevnem kopu premožovnika Bubiag, okrožje Liebenwerda v Prusiji, so zgradili v zadnjem času velik železen most za odpravljanje premoga. Most je počival na tračnicah in ni bil še popolnoma gotov, posebno ne zadostno zasidran. Dne 21. t. m. je bilo na mostu zaposlenih približno 50 delavcev, ko je nenadoma nastal silen vihar, ki je mnogo tišoč ton težki most podrl in pokopal pod seboj delavce in monterje. Takoj je prihitelo na pomoč rudniško delavstvo in gasilstvo, toda reševanje je bilo silno otežkočeno, ker je bilo treba težko železo s kisikovimi aparati razrezati, predno so mogli do ponesrečencev. Izpod razvalin so izvlekli prvi dan 11 mrtvih in 7 težko ranjenih. Število žrtev je pa še višje. Oblasti so uvedle preiskavo proti podjetju, če ni zagrešilo pri zgradbi mostu kakke malomarnosti.

Italijani kupujejo francoske kmetije

Pri pogajanjih, ki se sedaj vrše med Francijo in Italijo, igra italijansko prodiranje v Južno Francijo zelo važno vlogo. Kakor znano, v Franciji že desetletja strahovito pada število rojstev — ne samo v mestih, marveč tudi v kmetijskih slojih. Zato na deželi manjka rok za obdelovanje zemlje in cele kmetije ostajajo neobdelane ter so na prodaj. Kakor poroča glavni ravnatelj francoske kmetijsko-strokovne zveze, Ch. Brillaud de Laujardiére, v »Matinu«, je bila leta 1914. v Gascogne domalega vsa zemlja na prodaj. V pokrajini Gers je bilo istega leta 59.000 ha neobdelane zemlje in 25.000 kmetij zapuščenih. Nato se je v Toulouse osnoval odbor, ki je organiziral skrb za obdelavo zemlje. Začeli so prihajati sosedi — Italijani, pri katerih so razmere ravno obratne: premalo zemlje in preveč rok. Prišlo je leta 1916. 343 Italijanov; število pa je rastlo od leta do leta in je doseglo leta 1925. 13.289 novih izseljencev.

Francosi so se začeli resno vznemirjati. Italijani so pač že vedno hodili v Francijo kot sezonski delavci; toda preje so se zadovoljevali z denarjem, ki so ga odnašali z dežele, danes pa se večina trajno naseljuje na francoski zemlji, ki jo poceni kupujejo. Ponekod v južnozgodnjih departementih so italijanske naselbine že tako goste in sklenjene, da imajo lastne banke, lastne liste, lastno trgovino, lastno dušno pastirstvo. Vrši se pravzato prodiranje v francosko ozemlje. Iz francoskih kmetijskih krogov prihaja sedaj zahteva, da naj se francoska zemlja s primernimi zakonskimi določbami zavaruje pred odtujenjem.

Jetnišnice na prodaj

Iz Anglije prihaja vest, da je število zločinov tako padlo, da se kriminalisti boje za svoj obstoj. Država daje na prodaj nič manj nego 20 svojih jetnišnic!

Angleški listi prinašajo takele oglase: »Velika, dobro zidana jetnišnica, kompletna z večali in upravnimi poslopji na prodaj.«

Z večali seveda večina ljudi ne ve kaj pametnega storiti, drugače pa ne manjka kupcev za jetnišnice, le prepoceni bi radi kupili.

Tako si je hotel nekdo breconsko jetnišnico preurediti v letovišče. Zgradba ima krasno lego v Walliškijh gorah in zrak je zunaj celic izvrsten. Toda ponudil je le 4000 funtov, kar je država dostojanstveno odklonila.

Zelo poceni je šla jetnišnica v Stornowayu na Hebridih — nekdo jo je kupil za 25 funtov. Zato je pa kaznilnica v New Castle vrgla svojih 135.000 funtov.

Brezupno je

če glavobol vsled prehlada napora onemogočuje duševno delo.

Pyramidon
Tablete

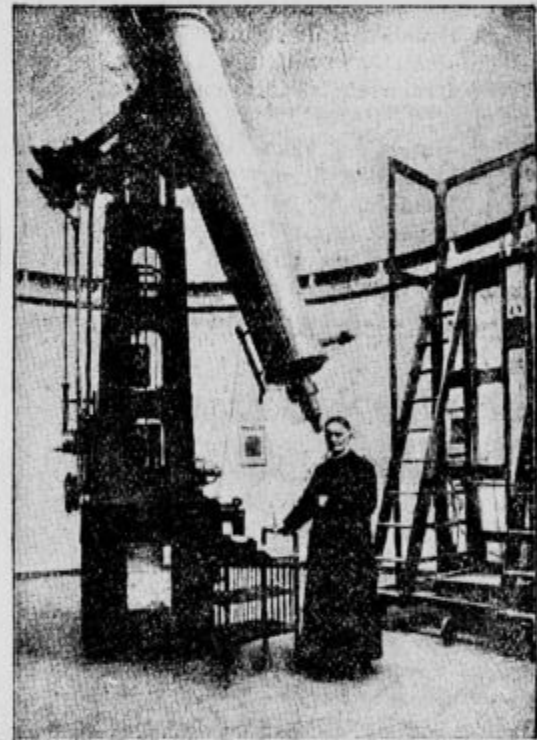
postanejo v takih slučajih rešitelji. Prepode mučitelje, veselje do dela in življenja se povrne.

Pristne samo v originalnem zavoju „Molitor-Lecus“.

Smrten skok z Eiffelovega stolpa

Pariz — 35 letni urar Marcel Gayet se je že dalj časa pečal s sestavo padala. Poizkusi so se dobro obnesli, nakar bi se bil Gayet rad izkazal pred Parižani. Prosil je za dovoljenje, da bi se smel spustiti z Eiffelovega stolpa, toda policija je dovoljenje odrekla. Dne 20. t. m. se je Gayet s svojim padalom skrivoma utihotapil v prvo nadstropje Eiffelovega stolpa in počakal, dokler se ni ploščad izpraznila. Ko je ostal sam, si je hitro pritrdil svoj aparat in se z njim vrgel iz višave 80 m. Toda padalo je topot odreklo in Gayet je tresel na tla in obležal z zdrobljenimi udi.

P. Hagen.

družbe Jezusove, ravnatelj vatikanske zvezdarne, ki je obhajal letos 80letnico svojega rojstva. P. Hagen je veliko doprinesel k moderni astronomski znanosti.

dragi moji, in bojevniki, smo mi, in ne brez veré, kot so nam očitali. Smo kremeniti možje in zato bi predlagal, da se izvoli sledeči odbor. Navedel je kopico imen, med temi tudi tri starke, katere naj se na stara leta izvezbajo tudi v organizaciji. Zgovorne so in to je že nekaj, če ne vse.

»Za predsednika bi predlagal sebe, kajne, ker sem izvežban, imam železno voljo, veselje do dela, kajne in pa, da se mi na ta način popravijo krivice, kajne,« je moledeval kandidat z vsem ognjem.

Opozicija je kimala v kotu, kandidatovi prijatelji so pa kimali in preslišali kandidatov imprimator. »Jaz sprejem, ti sprejmeš, ti tudi, ti tudi in Vi mati tudi. Dolgo sem delal na to, kajne, da pride v odbor tudi izkušena mati in sedaj, kajne, se je želja nas vseh uresničila.«

V očeh novega predsednika je kar go-relo in zmagovito je pogledoval svojo žarečo ženo, češ, vidiš, draga Maruša, kajne, zmaga je na moji strani.

»Tako, tako, mi hočemo poštenost,« je zamomljal pijan glas. »Jaz sem sicer malo trd danes, povem pa, da sem za poštenost in za napredni boj,« je nadaljeval pijani glas. Prevpil ga je predsednik.

»Kajne, dragi moji, občni zbor je potekel mirno, o p o n i c i j a ni mogla do besede, kajne. Mi smo iskreni in, kajne, vedno za iskrenost in ker je bilo premalo iskrenosti, sem moral kajne skrivoma poučiti naš glavni odbor, kaj in, kajne, tudi, kako je delal stari odbor. Kajne, ker iskrenosti ni bilo. Mi smo pa, kajne, iskreni, delali smo iskreno in delali bomo iskreno, kajne. Pozdravljam Vas, resne bojevnike za naše pravice. Jaz, kajne, Vam bom dober predsednik, mil sodnik in vdan svetovalec v vseh dvomih, telesnih težavah in spornih vprašanjih, kajne. Tega je

dragi moji, bo treba novega odbora kajne, ki bo delal, iskreno delal, da bo društvo napredovalo, kajne. Preden pa izvolimo nov odbor, je po pravilih kajne predpisano, da damo staremu odboru sanatorij. Ker pa nečemo staremu odboru metati grehov pred vas, kajne, sem tako sklenil, da damo staremu odboru sanatorij, kajne, in izvolimo nov odbor.«

»Kdo je zato, da damo staremu odboru sanatorij?« je povzel oduševljeni kandidat. Nihče ni dvignil roke, samo gledali so v kandidata, ki je pa zardel.

»Vidite, s sanatorijem je tako; mi moramo kajne reči, da smo z delom starega odbora zadovoljni, čeprav bi znabiti ne bili, kajne.«

Bilo je nekaj dviganja rok podobnega. Ljudstvo se je oddahnilo, kot sodnik, ki je pravkar podpisal sodbo. Ugibalo je, kaj naj stori, da ne oskruni slovesnosti občnega zbora. Dekleta so se muzala, fantje drezali, možje pa klonili glave, vojščaki kralja Matjaža.

Kandidat se je zavrnil in slovesno razglasil, da je bil sanatorij sprejet in stari odbor se je odkaljal in žvečil smeh, ni upal na dan z njim. Kandidat je stari odbor samo ošinil z očmi, češ, sedaj si že rezervira.

Torej, dragi moji, kajne, sedaj se bomo pogovorili zaradi novega odbora, kajne,« je povzel kandidat in sicer v tako veličastni pozi, da so zagorela lica še njegovi blede in okosteneli ženi.

Torej, dragi moji, kajne, ker poznam položaj in ker sem dolgo premišljal, kakšen bi bil najboljši novi odbor, sem po dolgem premišljevanju, kajne, prišel do spoznanja, da je treba v odbor izkušnih, v vseh panogah podkovanih ljudi in to smo mi, ki smo že marsikaj preživeli in doživeli in imeli dosti notranjih bojev. Bojevniki so je treba, kajne,

O srednješkolskem zakonu

Zdi se, da stopa vprašanje srednješkolskega zakona v odločilen stadij, to je, da pride po dolgih letih slednjič res pred skupščino. Mnogo je bilo že debat o predlogu tega zakona, vendar je v njem še cela vrsta stvari, ki niso zadovoljivo rešene. Opozoriti hočemo le na nekaj načelnih strani.

Težko je zamisliti v tako neenakih in neurejenih razmerah zakon, ki bi ustrezal vsem upravičenim zahtevam. Biti bi moral res zelo širokogruden, orisati le idejni okvir, podrobnosti pa prepustiti željam naroda v posameznih pokrajinah. Ravno o tem pa sedanji načrt ne vodi nikakršnega računa; specialne potrebe staršev, mnenje profesorovskih konferenc ne pridejo tako rekoč nikjer do veljave. Je tedaj zelo nedemokratičen. In če pride pred parlament, bodo odločevali zopet predvsem enostranski politični vidiki, ne pa dejanske koristi šole in ljudstva.

Interesantno je in zelo značilno, da so v najnovejši stilizaciji predloga dosledno brisali prosvetni inspektorji, ki so jim bile prej odmerjene nekatere — čeprav manj pomembne možnosti udeleževanja. Sedaj sta predvideni samo dve instanci: minister in direktor, tretje vmesne instance ni; torej popoln centralizem. Da taka ureditev ne bi bila zdrava, za naglo in uvidno poslovanje šole koristna, je pač jasno. Da bi bila potem politika izključena iz šole, kdo bo verjel? Saj je prosvetno ministrstvo samo eminentno političnega značaja. Ali in kedar pa bodo osnovani večji prosvetni inspektorati za več oblasti skupaj, ki bi imeli širši delokrog, to vprašanje je zavito v temo negotove bodočnosti. Stvar pa je tem večje važnosti, ker bi se po novem oddajala stalna mesta direktorjem in profesorjem po natečaju na predlog ožjih komisij v centrali.

Privatnim šolam načrt že prej ni bil naklonjen, sedaj bi oviral še druge nedržavne (oblastne, mestne itd.). Ne le, da stavlja nanje iste zahteve v materialnem oziru kot na državne, ampak jim ne daje tudi nobene večje prostosti v pogledu tipov. Po novem ne bi zadostovalo več, da bi delali učenci maturo na lastnem zavodu pod predsedstvom odposlanca prosvetnega ministra, temveč bi morali polagati učenci vseh nedržavnih srednjih šol višji in nižji tečajni izpit na državnih zavodih na stroške dotičnih šol. Te nedržavne šole vendar kolikortoliko razbremenjujejo državne, ki so itak prenapolnjene in jih vlada hoče še bolj omejiti. Ali bi ne bilo bolj logično, da bi država vzpodbujala druge faktorje, da jo razbremene, mesto da jim dela še večje težave kot jih že imajo s takšnimi šolami? V tem oziru so drugod po svetu mnogo bolj vidni in dajejo pri nedržavnih ravno srednjim šolam več svobode in možnosti razvoja.

Tudi pri ustroju državnih srednjih šol samih se vidi pretiran unitarizem. Predvideni so samo štiri ali osemrazredni zavodi, o možnosti kakih poskusnih tipov ni govora. Kateri predmeti in v kakšni izmeri se uče v posameznih tipih, je še vedno neizvestno, dasi je prodrlo spoznanje, da bi se moralo tudi v tem oziru priti enkrat na čisto. Kaj je z omejitvijo snovi za manj sposobne, oziroma z izbiro predmetov po želji in nadarjenosti dijakov, kaj je z neobveznimi predmeti in kar je še takšnih in drugačnih reform po drugih naprednejših državah? Pri nas mislimo, da je glavna in zadostna reforma v tem, če uvedemo čim več izpitov in preuredimo redovanje. To je čisto zunanja rešitev, ki ne gre stvari do dna. Današnja pedagogika gre za tem, da se izpiti omeje. Če gre že za selektivno učenje, bi bilo naravno, da se izvrši ista v gotovi meri, ko ob vstopu v srednjo šolo. Veliko neuspehov pride od tod, ker vstopajo učenci v srednjo šolo večkrat premali, vse premalo razviti. In če se uvedejo strožji pogoji za prestop v 3. in 7. razred s tem, da se zahtevajo vsaj dva, osonosno štirje najmanj dobri redi, bi bilo prirodno, da se uvede mesto nižjega tečajnega izpita za prestop v 5. razred zahteva treh najmanj dobrih redov. In če se učencem, ki tem zahtevam niti jeseni ne zadoste, dopušta, da delajo po enem letu privatni izpit, potem so v gotovem oziru učenci z nezadostnim uspehom na boljšem, ko lahko razred v šoli ponavljajo. Znano je, da ravno večji trop ponavljavcev uspešno delo v razredu močno ovira in zato bi bilo logično, da se tudi za take odrede strožje meje, da bi smeli n. pr. ponavljati razred pri današnjem navalu le dijaki z 2, odnosno 1 nezadostnim redom, sicer pa naj bi polagali izpit drugo leto privatno, če že mislijo, da morajo študirati. Na ta način bi se splošni nivo šol precej dvignil in uspehi bistveno zboljšali (merodajni so seveda uspehi koncem šolskega leta po završeni klasifikaciji jeseni, ne pa ob posameznih trimesečjih, kajti pri tem je, kot skušnja uči, velika razlika).

Največja težava pri šolskih zakonih je pri nas v tem, da so razmere v različnih delih države tako silno različne. Kar je na enem koncu države mogoče dobro in se smatra že za velik napredek, je na drugem koncu neprikladno in pomeni lahko nazadovanje. Pa tudi v načelnih stvareh (uprava, nedržavne šole, tipi, predmeti, izpiti itd.) bi se dalo marsikaj hitro rešiti v splošno zadovoljnost, ko bi prodrlo načelo, da je gotova diferenciacija včasih koristna in potrebna ali mogoče celo edini izhod iz drugače komaj premostljivih težkoč. Škoda, da prihaja to spoznanje

Z razorožitvijo ne bo nič

Ruski načrt ni izvedljiv

v Ženeva, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Predsednik Loudon je danes predlagal varnostnemu komiteju resolucijo, s katero varnostni komitej ugotavlja, da ruski načrt za razorožitev, dasi odgovarja človečanskemu idealu, v sedanjih razmerah ni izvedljiv in bo izvedljiv šele tedaj, ko bodo mednarodni organi mirovnega postopka ojačeni za urejevanje konfliktov s sistemom sankcij. Zato se ruski načrt ne more sprejeti za podlago dela komisije, ki bo morala pač nadaljevati sedanje pot. Navzile temu pa naj se določbe ruskega načrta proučijo v to svrhu, da se vidi, ali ne izhajajo iz njega koristne pobude za drugo čitanje načrta potom zmanjšanja in omejitve oboroževanja. Sklepanje o tej resoluciji se je odgodilo do konca sedanjega zasedanja. — Litvinov je popoldne naznanil, da bo sovjetska delegacija, ker je njen prvi načrt za popolno in splošno razorožitev doživel odklonitev, še danes zvečer ali jutri vložila nov načrt za delno razorožitev v splošnem okvirju.

Države naj povedo, kako so oborožene

v Ženeva, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji varnostnega komiteja je nemški delegat grof Bernstorff branil svoj predlog, da se v vojaškem letnem poročilu, ki ga izdaja Društvo narodov, popolnoma in odkrito poroča o stanju oborožitve posameznih držav, za kar so se obvezale države, članice Društva

narodov. Angleški delegat Cushenden je ugovarjal temu, da bi se takoj razpravljalo o nemškem predlogu, in predložil hitro pripravljeno resolucijo, da se nemški predlog odgodi do drugega čitanja in med tem posveča pozornost posameznim vladam. Italijanski delegat De Marini pa je zahteval, da se ta določba sploh črta. Grof Bernstorff je izrazil potem svoje začudenje, da se že pripravljeni predlog odgodi na zadnje zasedanje, ter je izjavil, da je po ruskem predlogu hotel samo izraziti željo, da bi Društvo narodov prišlo do poguma in avtoritete, da bi se storilo vse, da se razorožitvi napravi vsaj prvi korak. Nemčija je izstavila menico za razorožitev; če se hoče menica sedaj prolongirati, naj se vsaj nekaj plača na račun, tembolj, ker je nemška razorožitev najpopolnejša in prav za prav v protislovju s paktom Društva narodov. Bernstorff je zahteval, da se čimprej skliče prva mednarodna razorožitvena konferenca. Dalje so govorili še Litvinov in Cushenden ter švedski delegat Hennings in končno argentinski delegat Perens, na kar se je radi pozne ure seja zaključila in se bo nadaljevala jutri.

Praga in Moskva se res pogačata

v Ženeva, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Ruska delegacija potrjuje praške vesti o rusko-češkoslovaških pogajanjih za trgovinsko pogodbo. Upanje je, da se bodo pogajanja v kratkem začela v Pragi.

Titulescu dafe ekspozice iz Ženeve

v Bukarešt, 23. marca. (Tel. »Slov.«) V poslanski zbornici in v senatu se je danes prečitala izjava romunskega zunanjega ministra Titulescu v optantskem vprašanju, ki jo je poslal iz Ženeve. Titulescu izjavlja, da je svet Društva narodov izdal svojo odločitev v mnenju, da Romunija mirno lahko stopi pred razsodišče, ker pod nobenim pogojem ne bo izgubila procesa. Romunija pa v tem vprašanju ne more prevzeti niti najmanjšega rizika, ki bi jo izpostavil nevarnosti katastrofe. Poslanska zbornica je Titulescu izrekla zaupnico. Ministrski predsednik Bratianu je izjavil, da Romunija priznava načelo razsodišča in ga smatra za pravilnega, toda samo v jurističnih vprašanjih med dvema državama, ne pa v vprašanjih, ki se tičejo sporov med lastnimi državljani.

Voditelj narodnokrmetske stranke Maniu izjavlja v »Curentuluc«, da je z napredovanjem svoje akcije zelo zadovoljen. Vse se je zgodilo tako, kakor je računal; Bratianova vlada mora pasti. Če bi ta režim ostal dalje, bi moralo to voditi do porušena narodnega edinstva. Končni je: »Nočem priti zopet pod tujo oblast, temveč hočem rajši ležati v grobu.« Notranji minister Duca izjavlja v listu »Lupta«, da stranki, kakor je narodnokrmetska stranka, ki dela s sredstvi javne ceste ter grozi z revolucijo in rušenjem narodnega edinstva, noben vesten politik ne more izročiti oblasti. O vladni krizi ne more biti nobenega govora.

Madžari bodo protestirali

v Budimpešta, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Madjarska vlada bo radi zadnjega dogodka na romunsko-madjarski meji izvršila v Bukarešti ustno in pismeno demaršo.

Rothermere gre k Mussoliniju

London, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Lord Rothermere se je odpeljal v Rim, kjer bo ostal teden dni in se sestal tudi z Mussolinijem. Njegova pot se spravlja v zvezo z akcijo lorda Rothermera, da se spremeni trianonska mirovna pogodba in da zagotovi Rothermere Mussoliniju svoje sodelovanje. V njegovem časopisnem koncernu se stalno namiguje na ozke odnose med Rothermerom in Mussolinijem. Trdi se, da se hoče fašistovska vlada pri podporanju Madjarov posluževati Rothermera kot sredstva, ker sama ne mara javno nastopiti za spremembo mirovnih pogodb.

Italijanski apetit po Tanger'u

v Rim, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Obnašanje Italije v tangerskem vprašanju je vedno bolj nejasno. Medtem ko je pred začetkom konference napravljala vtis, kakor da hoče v bistvu varovati samo svoj prestiž, izraža danes v »Tribunici« sledeče želje: 1. Udeležba v notranji upravi cone; 2. udeležba pri justični upravi kot kompenzacija za to, da se odreka kapitulacijskim pravicam; 3. udeležba pri vseh tehničnih kontrolnih odredbah, ki naj služijo za to, da se zanjami realna nevtralizacija tangerske cone; 4. samostojno varstvo lastnih gospodarskih interesov v mednarodni coni, ki trajno rastejo.

tako počasi in je zvezano s tolikimi žrtvami, ki bi jih ne bilo treba, da se more razvijati šolstvo, kot se je drugod, polagoma, mirno in organsko samo iz sebe.

Tridesetletnica škofovanja dr. A. Jegliča

Danes je minulo 30 let, odkar je sarajevski pomožni škof dr. A. Jeglič po odloku papeža Leona XIII. postal ljubljanski škof. Dolga doba teh trideset let v eni škofiji je prepolna vsebine neutrudljivega dela in molitve, žrtve in trpljenja za svoje ljudstvo. S spoštovanjem zre k tej veliki osebnosti vsak, ki v resnici ljubi slovenski narod; misliti je treba le na čas izza konca svetovne vojne! Z ljubeznijo in vdanostjo gleda na svojo nadpastirja vse verno ljudstvo njegove škofije, saj čuti njegov ogenj apostolske gorečnosti in očetovske skrbnosti.

Cez meje škofije, čez meje Slovenije, čez meje Jugoslavije sega odsvit njegove velike osebnosti. Ljubezen do Kristusa, do ljudstva, do domovine ga je vedno napolnjevala, zato je njegovo delo, sicer polno žrtve, blagoslovljeno in neizmerno veliko.

Ljubljenemu škofu želi hvaležni slovenski narod, da bi mu še dolgo pastiroval in ga vodil na poti k večnim ciljem!

Slovenci v Italiji

Obisk generalnega fašistovskega tajnika. V nedeljo 25. marca obišče Trst generalni tajnik fašistovske stranke Augusto Turatti; tudi Gorica bo deležna obiska. Fašisti so velikopotezno pripravljajo na spodoben sprejem drugega Mussolinija. V Gorici in Trstu so bili sklicani vsi fašistovski tajniki na deželi. Vodstvo fašistovske stranke je naložilo hišnim gospodarjem, da poskrbijo, da bodo najemniki ob prihodu ekselence Turattija razsvetlili stanovanja. Obisk je seveda političnega značaja in ima predvsem namen viliti tržaškemu prebivalstvu, ki ga tare silna beda, upanja v boljše bodočnost in vere v silo fašizma.

Za poitalijančenje imen. Med trgovskimi in industrijskimi krogi je zadelo poitalijančevanje rodbinskih imen na velik odpor, ker bi morebitne izpremembe označbe tvrdk zelo škodovala poslovnim zvezam. Tržaški fašisti so se obrnili na pravosodnega ministra, naj dovoli, da smejo podjetniki za nekaj časa nositi obe imeni, t. j. staro in novo. Minister Rocco je v to privolil — Društvo javnih nameštencev je izdalo poziv na svoje člane, naj čim prej storijo svojo patriotično dolžnost in si poitalijančijo primke. — »Vedette deli l'isouzo«, glasilo fašistovske stranke na Goriškem, zahteva, da je treba tudi na Goriškem brez mehkočutne obzirnosti vrniti starodavno lice družinskim imenom, ki so vsled pritiskov in vplivov postala barbarčaka(!). S tem bo še enkrat izpričano, da so te zemlje po pravu zgodovine, kulture, zemljepisja in narodnosti bile, da so in da ostanejo za vselej italijanske.

Zopet duhovnik vzel slovo. V četrtok se je poslovil od Gorice 8. g. David Doktorič, bivši tajnik Zadrugne zveze, da se preseli v Jugoslavijo. Težko se je ločil od zemlje, na kateri je zrastle, težko ga bo pogrešala zemlja, ki jo je oral s čudovito vztrajnostjo dolga leta. Z enim samim podpisom je eksponent rimskega diktatorja uničil veličastno stavbo »Zadrugne zveze«; Bli kateri je pustil Doktorič svoje najboljšie sile, izrvat pa ni mogel zrna zadrugne ideje, ki so ga zasejali med narod Doktorič in drugi zadrugni organizatorji na Goriškem in ki bo zopet vzklilo, ko poleže vihar. David Doktorič lahko reče, da je uravnal svoje življenje po nauku goriškega slavčaka: Ne le kar veleva mu stan, kar more to mož je storiti dožlan.

Nerazumljivo šikaniranje naših ljudi. V istem času, ko se diplomacija trudi, da bi prišlo med našo državo in Italijo do boljših odnosov, se je preganjanje Slovanov v Italiji poostroilo. To postopanje napravlja vtis, da italijanski krogi ne mislijo resno na zblizanje, ko njihovi listi sami priznavajo, da ni mogoče zblizanje med državama brez zblizanja med narodoma; moti se tisti, ki meni, da pojde naša javnost preko vsega, kar se prav v teh delikatnih trenutkih dogaja na Primorskem. In jasno je, da ministri v parlamentarni državi morajo računati z javnim mnenjem in da se s takim postopanjem napram naši manjšini v Italiji mečejo polena pod noge ljudem, ki se resno trudijo, da bi prišlo vsaj do strpnega življenja med obema državama. — Za sistematičnim uničevanjem zadrugne organizacije in nasilnih poitalijančevanj rodbinskih imen se moramo danes baviti z osebnim preganjanjem. Poročali smo že o izgnanju duhovščine in o odpustu 35 učiteljev iz službe. Prav te dni se je poostroilo policijsko nadziranje slovenskega razumnštva, ki je še ostalo v Italiji. Nikdo se ne more več ganiti iz mesta in če gre obiskat starše, mora javiti policiji. Goriški prefekt je stavil poslana Besednjaka pod stalno nadzorstvo, po vseh potih ga spremlja detektiv. Sivolasega voditelja tržaških liberalcev je prišel buditi detektiv ob 11 ponoči, da se informira, ali je doma. Isto se je zgodilo nekaterim drugim uradnikom. Ljudje, ki so radi raznarodovalne politike prišli ob kruh, ne dobijo polnega lista in so po več mesecev brez službe. Od kod naj vzamejo kruh njihove družine? Slovenskemu inteligeni je postalo življenje na Primorskem nevzdržno. V istem času pa dviga italijanski tisk proteste proti »barbarskemu« postopanju napram Italijanom v Dalmaciji.

Slovo župnika iz Klanca. Dne 20. t. m. se je moral posloviti od svojih faranov g. župnik Jakob Soklič. Prejšnje dni so karabinerji skrbno čuvali župnišče in cerkev, prepovedali vstop k župniku; njega samega so klicali v orožniško pisarno, ga stražili z aretacijo in napadom fašistov. Aretili so štiri moše, med njimi predsednika pevskega cerkvenega zbora g. Josipa Petrinja Starčka Jakoba Slavca iz Oeizle so celo pretekli. Po blagoslovu so razgnali iz cerkve vse ljudstvo — Na dan odhoda je moral maševati pri zaprtih vratih, a ljudstvo je udrla v cerkev; celo k sv. obhajilu so morali ljudje se preriti skozi orožniški kordon. Le s pomočjo brzega avtomobila je župnik odnesel z ravo kožo. Kljub orožnikom in fašistom so otroci se pridrenjali k avtomobilu in obsuli odhajajočega s cvetjem. Jok, stok in vik so se razlegali po vasi, kot pri pogrebu je bilo. — Tako se dobro istrsko ljudstvo poslavlja od svojih dobrih dušnih pastirjev — ker slovenski duhovnik v Istri — je velika, velika redkost.

Krvavi kmetski pulti v Rusiji

Kovno, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Iz Rusije prihajajo vesti o kmetskih vstajah radi nasilja pri oddaji žita. V guberniji Watka je prišlo do prave bitke. Kmetje so imeli še iz vojnih časov orožje pri sebi, s katerim so pregnali vojaštvo in sovjetske uradnike. Vojaštvo je dobilo ozačenje, na kar so se kmetje udali.

Mussolini odlikoval somišljenike v Litvi

v Kovno, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Kot znak miselnega prijateljstva med diktatorjem Mussolinijem in Woldemarasom se smatra, da je bilo 11 prominentnih litvanskih generalov in politikov odlikovanih z italijanskimi redi. Woldemaras skuša tudi na zunanjo posnemati svoj veliki italijanski ideal, ker se obdaja z gardno stražo pod poveljstvom polkovnika Skorupeskasa, ki je bil poprej v Italiji v svrhu studija. Ta garda, ki bo uniformirana z zelenimi srajami, bo vršila naloge telesne garde za Woldemarasa.

Jeftič -- dunaški poslanik pri Hainischu

v Dunaj, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Jutri 24. t. m. ob 12. uri bo zvezni predsednik dr. Hainisch sprejel novoimenovanega jugoslovanskega poslanika Bogoljuba Jeftiča, ki mu bo predal svoja poverljiva pisma. Poslanika bo spremljalo osobe poslaništva.

Bolgari nas zopet napadaio

v Sofija, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Vladi blizu stoječi list »Slovoc« danes ostro napada jugoslovansko vlado in diplomacijo, ki se poslužuje dvomljivih obtožencev in aretirancev, da dokaže, da bolgarska vlada podpira macedonsko revolucijonarno gibanje. Tako je v procesu proti morilcem generala Kovačevića v Stipu porabila izpovedbe obtožencev, posebno glavnega obtoženca Kraljeva, da opraviči zaporo meje med Jugoslavijo in Bolgarsko. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da je Jugoslavija obtoževala že tudi neko drugo državo (Italijo), vendar jugoslovanska vlada te države ni imenovala in tudi ni zaprla proti njej meje.

Združitev čsl. ljudskih strank

Praga, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Govorice o združitvi obeh češkoslovaških ljudskih strank se še vedno vzdržujejo. Če bi se Sramkova in Hlinskova stranka združili, bi bili najmočnejša stranka v parlamentu, ki bi razpolagala s 56 poslanci, dočim jih imajo agrarci samo 46. V zvezi s tem se trdi, da bi tako ojačen ljudski klub zahteval ministrsko predsedstvo zase. Zelja po strnitvi obeh strank se je izrazila tudi od strani volivstva, zlasti na Moravi. Češka ljudska stranka naj bi opustila agitacijo na Slovaškem. — Predsednik slovaške ljudske stranke Hlinka poudarja možnost koordinacije, izključuje pa subordinacijo svoje stranke. Do združitve, pravi, še ne bo prišlo, ob stranki pa boste delovali druga poleg druge.

Francosko-ruska pogajanja odgodena

v Pariz, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Po ameriških vesteh namerava sovjetska vlada kot represalijo proti francoski narodni banki radi odredb proti ruskim pošiljkatvam zlata v New Yorku odgoditi francosko-ruska pogajanja o dolgovih na nedoločen čas.

Praga odlikovala nuncijs Marmaggijs

v Praga, 23. marca. (Tel. »Slov.«) Češko-slovaški poslanik v Varšavi dr. Birsa je danes izročil papeškemu nunciju Marmaggijsu češko-slovaški red beleza leva.

gom. Družbo so tvorili večinoma Madjari, ki so pod raznimi pretvezami izvajali dekleta in jih oddajali v javne hiše. V zvezi s tem odkritjem je zagrebška policija aretirala v Zagrebu nekega madjarskega državljana, ljubljanska policija pa je na podlagi podatkov zagrebške policije aretirala na Rakeku nekega moškega in neko žensko, oba Madjara.

Maribor

Knjige Goriške Mohorjeve družbe se v Mariboru lahko naročijo pri vratarju frančiškanskega samostana, kjer je zastopstvo družbe za celo Stajersko. Katere knjige izda Gor. Moh. družba je »Slovenec« objavil pred par dnevi. Priporočamo!

JSZ v Mariboru za skupine delavcev in namencev ima v nedeljo 25. marca ob 9. predpoldne redni letni občni zbor v društveni dvorani, Koroska cesta 1. Vsled važnega sporeda so naprošeni vsi člani, da se obnega zбора sigurno udeležijo.

Zadeva s komunisti, aretiranimi na severni meji. V sredo popoldne so aretirali v dunajskem vlaku v št. lju organi obmejnega policijskega komisarjata 10 komunistov. Aretirani so vsi Srbi, med njimi celo dva bivša poslanci in samo en Slovenec z Ljubljane. Prijeti so bili oddani okrajnemu glavarstvu levi breg, ki je kaznovalo vsakega na 3 mesece zapora in to radi nedovoljenega prekočenja meje. Omenjena deseterica je odšla pred par meseci iz naše države skrivoma v Avstrijo, brez zavednega obljene dovoljenja. Vračali so se v vlak in so jih prijeli. Po obsodbi jih je oddala policija v zapore okrožnega sodišča v Mariboru. Zadeva z obsodbo ni končana, ampak se še vrši preiskava, zakaj so odšli komunisti skrivoma v Avstrijo in zakaj so se hoteli vrniti.

Strelske družine Ruše ustanovni občni zbor bo v nedeljo 25. marca ob 3. uri popoldne v gostilni Mulej. Vabljeni vsi, ki žele pristopiti.

Tihotapci saharina. Včeraj zjutraj sta dva moška z zelo hitrimi koraki prišla iz Presernove ulice na Aleksandrovo cesto. Tukaj sta opazila stražnika in se zbegnoma pogledala. Stražnik ju je hotel vprašati za legitimacije, a sta zbežala proti Kopalniški ulici. Seveda jima je stražnik sledil. Eden moških je nosil zavoj, ki ga je vrgel na ulici v b'ato. Stražnik je zavoj pobral ter našel v njem saharin. Tihotapca sta sicer srečno odnesla pete, vendar policija upa, da ju izsledi.

Iznana je bila v mesecu februarju Riedl Jožeta iz mariborskega policijskega okoliša za dobo 2 let. Včeraj zjutraj pa jo je stražnik dobil v večji veseli družbi in jo aretiral. Omenjena je zopet rajžala v policijski zapor, kjer bo radi prestopka prepovedanega povratka presedela nekaj dni.

Nesreče. Potnik Dimitri Ivan je v četrtek popoldan padel v Frankopanovi ulici in začel bruhati kri. — Rotar Stefan, kolar v Sp. Polskavi si je pri delu zlomil desno nogo. — 70-letni starček Breznik Jože je dobil srčne krče. Vse tri je mariborski rešilni oddelek prepeljal v splošno bolnico.

Celje

Za materinsko proslavo, ki se vrši jutri v nedeljo na god Marijinega Oznanenja ob 4. pop. v Narodnem domu, se dobe danes vstopnice v Slovenski tiskovni zadrugi, jutri pa od 3. pop. dalje pri blagajni v Narodnem domu.

Letni časi in »Stvarjenje«. Ko je »Glasbena Matica« pred leti izvajala »Letne čase«, je vsakdo mislil, da Haydn ni mogel skomponirati še kaj boljšega. Vendar je splošna sodba od nekdaj, da je najboljši Haydnovo delo »Stvarjenje«. Za to kompozicijo je prejel Haydn veliko število odlikovanj. Sam je izjavil o tem delu: »Nikdar nisem tako pobožno molil, kot pri komponiranju »Stvarjenja«, da se mi je delo tako posrečilo.«

Požar. Trgovce z barvami F. Čuk ima v Kirbiševem poslopiju v Benj. Ipavčevi ulici št. 13 v najemu prostore za skladišče in delavnico. V sredo 21. marca ob 9. dopoldne je bušnil iz skladišča velikanski črni dim in povzročil po mestu mnogo razburjenja. Mislilo se je, da so se vnele zaloge olja in oljnatih barv. Vendar pa je slučaj ostal brez težjih posledic. Delavec P. F. je namreč kuhal v kotlu okoli 40 l nekega olja. Premočen plamen je svignil v olje, ki se je hipoma vnelo. Nastala je eksplozija, vsled katere so na oknih popokale šipe in je odletelo z zidu nekaj ometa. Pozvani požarni brambi ni bilo treba stopiti v akcijo, ker je F. P. s pomočjo nekaterih drugih ogenj že sam pogasil. Lastnik skladišča ima okoli 4000 Din škode.

„Chinoferrin“

KINA VINO z železom, naučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti. — Dobiva se v vsaki lekarni.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 večer.

Sobota, 24. marca ob 15. uri: SNEGULČICA IN SKRATJE. Mladinska predstava pri izredno nizkih cenah. — Ob 20. uri: CYRANO DE BERGERAC. Znižane cene izven.

Nedelja, 25. marca ob 15. uri: PEPELKA. Mladinska predstava pri izredno znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri: MLADOST. Izven.

Ponedeljek, 26. marca: SESTRICA IZ VARŠAVE. Red C.

Torek, 27. marca: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob pol 8 večer.

Sobota, 24. marca ob 15. uri: JULIJ CEZAR. Igrajo dijaki I. državne gimnazije. Izven. — Ob 20. uri: MATILJA. Na korist materinskega dneva. Izven.

Nedelja, 25. marca ob 15. uri: MARTA. Izven. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Ob 20. uri: LADY X. Opereta. Izven.

Ponedeljek, 26. marca: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sobota, 24. marca ob 20. uri: ORLOV. Ab. C. Kuponi.

Nedelja, 25. marca ob 15. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Kuponi. — Ob 20. uri: URH GROF CELJSKI. Prvič. Izven.

Celjsko gledališče

Sobota, 24. marca ob 8. večer: PASIJON ali TRPLJENJE IN SMRT JEZUSA KRISTUSA. Abonement.

Nedelja, 25. marca ob 4. pop.: PASIJON ali TRPLJENJE IN SMRT JEZUSA KRISTUSA. Za okolišane ugodne železniške zveze.

Orel

Ljubljansko orlovsko okrožje. V nedeljo 25. t. m. se vršijo splošne tekme nepreklicno v Ljud-

še en požar bi bil lahko nastal prošlo sredo V Askerčevi ulici št. 7 stanuje kot podnajemnica pri šivilji A. M. neka T. J. Šivilje običajno ni doma, ker živa po hišah, tokrat neke pri Zalcu. V sredo je T. J. zakurila v štedilnik, pustila štedilnikova vrata odprta in odšla v trgovino Ravnikar. Skozi odprta vrata je švignila iskra na papir, ki je visel na steni. Papir se je vnel in kmalu zapalil še nekatere bližje predmete. Med tem se je že vrnila T. J. in ogenj sama pogasila. Vendar pa sta zgorela dva para ženskih čevljev in en dežnik, vse last A. M.

Izgubljeno. F. M. je zgubil na Jožefovo okoli pol 13 na poti od cerkve Sv. Jožeta do Sp. Hudinj blagajniško knjigo oblačilnice »Ilirija« v Ljubljani. — Isti dan dopoldne je na Glavnem trgu R. F. zgubila svojo črno usnjato denarnico z vsebino 100 dinarjev. — Kdor je eno ali drugo našel, naj najdeno izroči celjski policiji.

Dopisi

Litija

Sredposten sejem je že od Valvazorjevih časov največji od vseh sejmov v Litiji, a letos ni dosegel slave svojih prednikov, dasi je bilo vreme ugodno. Silno veliko je bilo kramarjev, da so bile stojnice druga pri drugi po vsem trgu. Potrebno je, da se Gradec združijo z Litijo, da se bodo stojnice potem prišle precej pri kolodvoru. Blaga torej veliko, a kupcev malo, ker ni denarja. Kmalu popoldne so ljudje kar zginitli s sejma. Pač pa moramo pohvaliti vne Dolenjcev za sadjerejo, kajti cel gozdiček cepljenih dreves pri cerkvi je bil do zadnjega kmalu razrodan. Pri Sokolskem domu pa se je nagnelo toliko živine, da otroci niso mogli do šole. Prav bi bilo, da se da otrokom semonje dni prosto, sicer se lahko pripeti kaka nesreča. Tudi je treba poskrbeti za drug dohod na živinsko sejmico, morda mimo sodnije. Živine je bilo prignane do 400 glav, a se je je malo prodalo, ker ni bilo kupcev. Tatvin ni bilo, kakor so običajne na take dni. Najbolje so menda še opravili gostilničarji, ker po Litiji je bilo proti večeru precej glasno.

V litijski cerkvi je bilo na pevskem koru zadnje čase pokrdenih precej pevskih not, partitur in pesmi. Najbrže je priliko porabil kak polujoč organist brez službe, ki bo ukradene note prodal nekemu organistu, češ, da so njegova lastnina.

V Smartnem je zadnje nedeljo v Društvenem domu predaval g. dr. Rožič o Primorskem, o zgodovini lizikami in polnsnjeval predavanje s skloptičnimi slikami. Udeležba je bila bolj pičila. Prihodnje nedeljo pa se istotam pripravljamo materinski dan s pestrim in zanimivim sporedom. Matere so zlasti vabljenje!

Trbovlje

Trbovlje. Materin dan priredi Katol. prov. društvo v Trbovli v nedeljo, dne 25. marca 1928 ob pol 4 popoldne v Društvenem domu. Vstopnina Din 5, 4, 3; za otroke Din 1.

PLENARNA SEJA OBČINSKEGA ODBORA.

Navidežno mrtvilo, ki je vladalo od časa, ko se je predložil občinski proračun za leto 1928 občinskemu odboru, katerega je ta s priporočilom odposlal v potrditev finančnemu ministrstvu v Beograd, je po potrditvi proračuna prenehalo. Po preteku enega tedna, odkar je bil proračun potrjen, se je sklicala za četrtletno plenarno sejo z obširnimi dnevnimi redom.

Poročilo g. župana Sitterja je bilo zanimivo. Proti občinskemu proračunu se je TPD pritožila. V pritožbi se je navedlo več stvari, ki so bile netočne kakor n. pr., da daje TPD gradbenega nadzornika občini brezplačno na razpolago in da ni končna svota letnega zaključka prava. Zupanstvo je vse te in druge netočnosti izčrpno pojasnilo in tako je bil z malenkostnimi spremembami proračun odobren. Črtana je bila plača gradbenega in socialno-političnega referenta, koje mesta še niso zasedena, se pa službi takoj razpišeta, za tri mesece, postavka za gramoz se je zvišala za 10.000 Din, ravnotako prodaja uradnih tiskovin. Črtalo se je posojilo 2 in pol milijona, katero bo pa posebej odobreno, ker se bo denar rabil za investicijo novih naprav. Črtala se je tudi vsota za hrastniško šolo, ki se bo istotam stopnjevana dovolila, in nada je postavka za amortiziranje posojila, ki se bo najelo. Tako se je doklada znižala od 153 na 117 odstotkov.

Sporna zadeva z nadarbinjo radi kaplanije se je končno po dolgih letih rešila. Občina, ki je prizidala pred veliko leti h kaplaniji mali prizidek, je prejela na najemninno, medtem ko je nadarbinja plačevala davke. Ze garent Fortič je vzel zadevo v roke, dal prepisati stavbo v nadarbinsko last in ko je odstopil, se je stvar vlekla naprej. Ker se je občini od strani odvetnikov odvetovalo tožiti nadarbinjo, je končno finančna prokuratura dala kaplanijo prepisati v zemljiški knjigi.

Revizijsko poročilo je podal g. Klenovšek. Celokupni blagajniški promet v gotovini je znašal v l.

skem domu: člani odsekov naj svoje nedeljske dolžnosti opravijo že preje, da morejo biti ob tri četrt na osem na tekmovališču.

Naše dijaštvo

Borci! Kršč. soc. akad. klub »Borba« ima danes 24. t. m. ob 20. uri zv. sestanek z razgovorom, ki ga bo vodil g. dr. Stanko Gogala.

Cerkveni vestnik

Križanska moška Marijina družba obhaja praznik Marijinega Oznanenja jutri v nedeljo z božjo službo v Križanski cerkvi zjutraj in zvečer ob 6. uri. Zjutraj med sv. mašo skupno obhajilo.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Sentpetersko prosvetno društvo priredi danes zvečer ob 6 predavanje za mladino, pa tudi odrasli vljudno vabljeni.

Ljudska univerza v Ljubljani priredi v okvirju Društva slušateljev filozofske fakultete v ponedeljek, 26. t. m. predavanje s skloptičnimi slikami o »Zivljenju v Indiji«. Predaval bo znani indijski predavatelj in propagator etičnih idej Šoran Singa.

Ostali kraji.

Smartno pri Litiji. Proslava materinskega dne se vrši v nedeljo, dne 25. marca ob pol 3 popoldne v Društvenem domu. Namen proslave je, pokazati materam dolžno hvalnost in utrditi medsebojno družinsko vzajemnost, ki se je v povojnih časih tako zelo zrahljala, in je temelj družinske sreče. Na programu proslave je petje, deklamacija, govor in igra. Vstopnine ni, prostovoljni darovi za kritje stroškov se hvaležno sprejemajo.

Polzvedovanja

Izgubila se je včeraj na poti od Dunajske ceste do Bežigrada mala otroška, skoraj nova pelerina. Pošten najditelj naj jo odda na ravnelistvo policije.

Tako nežno je in čisto

skozi in skozi parfimirano, prijetno osvežujoče, svetlo v barvi. Lepo zavito. Elida kavaliteta, najpriljubljenejša miło, favorit vseh.

ELIDA Favorit MILO

1927 4.099.920.97 Din, književni promet pa Din 55.687.675.30.

G. ravnatelj Vodušek je poročal o najetu posojila 2 in po milijona pri Kranjski hranilnici. Posojilo je občinski odbor že dovolil proti amortizaciji na 15 let.

Rudarju-upokojujcu g. Brečku se proda proti odplačilu na 5 let stavbeno zemljišče na opekarni.

Prevedba občinskih nameščencev se je izvršila v tajni seji.

V občinsko zvezo se je sprejelo 45 oseb, trem se je za sprejem zagotovil, ako dobe naše državljanstvo.

Tržni red se je sedaj, ko so se na tržnem prostoru zgradile lope in paviljoni, regulariral sledeče:

Točka od 1 do 9 ostane kot je bila. Točka 10. Od občine postavljeni paviljoni se bodo oddali dražbenim potom za vsaklino ceno 75 Din mesečno au 900 Din letno. Od stalnih stojnic se bo plačalo mesečno 100 Din, od stojnic ob tržnih dnevih 5 Din, od vpreženega voza 10 Din, od košar, vrec itd po 1 Din. Točka 11. Kazni za prestopke tržnega reda se zvišajo od 20 kron na 50 Din, zapor se zniža od 48 na 24 ur. Prekupčevalci ne bodo smeli pred 11. uro na trgu nakupovati.

Leskovec pri Krškem

Prostovoljno gasilno društvo. Ze nad eno leto je tral v tem društvu razdor. Posledica tega je bila, da je bilo društvo izključeno iz Jugosl. gasilne zveze. Ker oblist separatistično urejenih in predloženih pravil ni odobrila, je bilo društvo uradno razpuščeno. Na novo pa sta društvo ustanovila g. Fr. Arh, ki je odločen in ugleden mož in g. Vinko Butkovič. Dne 17. t. m. je bil na ustanovnem obnem zboru izvoljen novi odbor in so se vpisali novi člani. Prepričani smo, da bo v novem društvu vladal najlepši red in nepristranost. Zelim, da bi se to društvu vedno in povsod zavedalo svoje plemenite naloge: pomagati bližnjemu.

Zdravstveni zastop. Noše zdravstveno okrožje obsega občino Krško in Cerklje. Dne 4. t. m. je bil izvoljen novi odbor, in sicer za načelnika g. Franc Arh in za podnačelnika g. Ivan Kolesnik. Oba sta pristala SLS, kakor tudi vsi ostali odborniki.

Društvo »Sporcenik padlime, ki je odsek našega prosvetnega društva, agilno deluje. Edino mrzlo, zimsko vreme je ovira, da prostor, kjer bo stal spomenik še ni splaniran in betoniran.

Kmetijska nadaljevalna šola, ki je trajala več mesecev, se je končala z lepim uspehom.

Sv. birma bo pri nas že 22. aprila na nedeljo.

Kočevje

Z okrajnega glavarstva. G. Fr. Sink, praktikant je bil brzovojno pozvan v notranje ministrstvo v Beograd, g. Musec, sluga, gre v Radovljico, gđena. Olga Medvedova je reducirana.

Lovski blagor. V Kočah pri Kočevski reki je g. Naglič ubil s sekiro divjega prešča, kmalu nato je enega ustrelil; v istem revirju so kočevski lovci napravili pogon na prešče in je g. Truger, uradnik v Mestni hrani nič, ustrelil divjo svinjo s šestimi mladici, nekaj dni pozneje pa ing. Jenčič v Polomu divjega prešča. »Divji prešči« v »Slovenec« so povzročili jako živahno debato in komentarje in krajevni časopis je o tem obširno poročal s športnega in praktičnega stališča ter s tem zaključil debato, ker hoče imeti mir pred divjimi prešči.

• • •

Središče ob Dravi. Orlovska akademija ki bi se imela vršiti v nedeljo, dne 18. t. m. se je vsled smrti g. kaplana Karla Gučka preložila na nedeljo, dne 25. t. m. Vrš se ob pol 8. uri zvečer v Društvenem domu s istim sporedom. — Pasijon, predstavljaja tukajšnji Ljudski odel na cvetno nedeljo, dne 1. aprila ob 4 pop. in na velikonočni ponedeljek, dne 9. t. m. ob 3 i n7 popoldne. Vstopnice se dobe po 8, 6 in 4 Din pri g. R. Lukačiču v Središču.

Ruše. Novica, da so občinske volitve preložene, je marsikaterega neprijetno presenetila. Vsako zavlačevanje tako važnega opravila kakor so volitve vzbudi nevoljo, zanimanje se zmanjša, delo se pomnoži in uspeh je navadno nezadovoljiv. Tudi

vzrok preložitve ni posebno tehten. Toda bodisi preložitve utemeljena in potrebna za splošnost ali ne, zdaj stojimo pred dejstvom in treba se bo po odluku ravnati. Volitve dne 1. aprila so zelo važne. Novi občinski odbor čaka težka naloga: ceste v Rušah so v škandaloznem stanju, tonemo tako rekoč v blatu; ceste se izredno veliko uporabljajo radi lesne trgovine in okrajni zastop stori premalo za nje. Zato se bo morala občina sama pobrigati za svoje ceste in sodelovati z okrajnim zastopom, da se ceste izboljšajo. In to v Rušah ne bo tako težko kakor kje v Halozah; gramoz se najde v vsakem kotu dovolj, treba bo samo krepke roke, ki ga bo nakopala in spravila na ceste. Drugo važno vprašanje za sedanjí čas je preskrba revežev in sirot. Bada raste od dne do dne, prebivalstvo se naglo pomnožuje, treba bo doma za reveže in sirote. Nujno potreben bi bil tudi otroški vrtec za deco raznih revnih staršev; očetje delajo v tovarni, matere grejo tudi po svojih opravkih, otroci pa ostanejo brez nadzorstva in se lovijo po cestah in trgu. Govorji se, da bi se v Rušah otvorila meščanska šola. Ni gotovo, da bi imela obstanek, ker je Maribor preblizu, to pa je gotovo, da je prej nujno potreben otroški vrtec. Vse loži, da je deca že mero razposajena. Ni čudno, ko pa ni nadzorstva! Zelim, torej novim odbornikom socialnega četa in razumevanja za dejanske potrebe ruških občanov.

Sport

IV. KOLO PRVENSTVENIH TEKEM LNP.

Hermes:Slavija — Ilirija:Jadran.

Na prostoru SK Ilirije se odigrata jutri popoldne prvenstveni tekmi med Hermesom in Slavijo ter med Ilirijo in Jadranom. Tekmi se vršata ob vsakem vremenu, le skrajno poslabšanje vremena in terena bi jih moglo preprečiti. Prva dvojica nastopi ob 14., druga ob 15.40. Prvenstveni tekmi rezervnih moštev, ki bi se morali vršiti dopoldne, je LNP odgodil na kasnejši termin.

Tekmi IV. kola jutri ne moreta princiati bistvenih sprememb v prvenstveni tabeli. Hermesu, ki stoji za enkrat še na 5. mestu, se pač nudi prilika, da z dobrim rezultatom proti Slaviji napreduje na 4. mesto, pred SK Slovana. Nasprotno bi event. poraz Hermesa pripomogel Slaviji, da zasede 5. mesto ter prepusti zadnja Hermesu. — Ilirija absolvira jutri že svojo predzadnjo tekmo; po tekmi z Jadranom ima nastopiti samo še proti Primorju. Ako bo trajala indispozicija ilirijanskega moštva še dalje, utegne imeti jutri z Jadranom mnogo posla. To zlasti, ker treba računati s tem, da se bo skušala Jadranova enajstletna rehabilitirati pred publiko po debaklu, ki ga je preteklo nedeljo doživela proti Primorju.

PELTZER O AMERIKI.

Na lepem parniku »Columbus« se je pripeljal Peltzer iz Amerike nazaj, po štirimesečni odsotnosti. Še isti večer je imel v slavnostni dvorani bremenskega stadiona predavanje o svojih ameriških vtisih. Dejal je, da je potoval v Ameriko v prvi vrsti zato, da je študiral tam ameriški način tekmovalja, ameriško tehniko in taktiko v teku. Zelo mu je bilo žal, da mu nemški sportni urad glede startov ni šel bolj na roko in da so znali v Nemčiji pomen njegovega potovanja tako malo ceniti. Svojem porazom v Ameriki s športnega stališča ne pripisuje velikega pomena, ker so tekli njegovi nasprotniki zmeraj po določenem nšertu, da ga »zmehčajo« (um mich zu zermürben). Lesene tekališče mu tudi ni prišlo. Do olimpijskih iger ne bo stopal v ospredje, da ne bi vsi inozemski nasprotniki videli v njem prvega favorita in bi potem vsi navallili nanj. Po olimpijskih igrah se hoče podati dr. Peltzer za daljšo dobo v Zedinjene države, da bo predaval tam na univerzi Columbia, kamor je povabljen. Za časa bivanja v Ameriki bo stopil v kakšen nemški ali pa tudi ameriški sportni klub. Vidimo, da »Dolarijac« zelo vleče. Poolino je tam, Kohlemainen, Steenroos, Vierkötter, Ciganjčević itd., itd. Sedaj še Peltzer, čeprav je čist amater.

Kaj je novega

KOLENDAR

Sobota, 24. marca: Gabrijel, arhangel, Simeon, Latin. — Jutri: Oznanjenje Marije Device.

Novosadska vremenska napoved za dan 24. marca: Burja po celi državi. Mestoma precej dežja. Temperatura se bo zvišala.

Dunajska vremenska napoved za 24. marec: Sedanjí značaj vremena bo v bistvu ostal dalje. Na zahodu se začne poslabšanje.

Vreme v Beogradu 23. marca: Močna kožava. Stalno oblačno. Precej hladno.

ZGODOVINSKI DNEVI

24. marca: 1902 je umrl goriški knezoškof kardinal Jakob Missia. — 1903 je bila premijera Parmove opere »Amaconke«. — 1849 je umrl kemik Johann Wolfgang Doeberiner. — 1913 so zmagali Bolgari nad Turki pri Cataldži. — 1834 se je rodil angleški pesnik William Morris v Londonu. — 1841 se je rodil belgijski pesnik Camille Lemonnier. — 1844 je umrl danski kipar Albert Thorwaldsen. — 1882 je umrl ameriški pesnik Henry Wadsworth Longfellow. — 1905 je umrl francoski pisatelj Jules Verne.

★ Občinske volitve v Rušah je okrajni glavar na prošnjo ruških obrtnikov preložil od 25. marca na nedeljo 1. aprila. Na tiho nedeljo je namreč v Rušah od davnej cerkveni shod v čast trpečemu Zveličarju. To nedeljo pride precej tujcev v Ruše; če bi bile pa ta dan volitve, bi morale biti gostilne zaprte od sobote do ponedeljka in tujci ne bi nikjer našli okreplila razen morda v kavarni in brezalkoholnih gostilni. Zato so vložili gostilničarji prošnjo na okrajno glavarstvo za preložitev volitev in bili so uslišani.

★ Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Prestavljen je g. Andrej Stakne, doslej kaplan na Prihovi, v Središče ob Dravi; g. Franc Slana, kaplan pri Sv. Rupertu nad Laškim, pride na Prihovo. Zupnija Devica Marija v Pušcavi je razpisana do 5. maja.

★ Vpokojen je tajnik ljubljanskega poštnega ravnatelja Ivan Rozman.

★ Sodniški izpit sta napravila včeraj pri višjem delnem sodišču v Ljubljani gg. dr. Srečko Grmovšek iz Maribora in Juro Lesjak iz Celja.

★ Umrli je, kakor se nam porpča iz Škofje Loke, dne 21. marca ob pol 4 zjutraj gdčna Minka Jamnik, p. d. Balantinkova Mica s Trate (kolodvor). Pokopali so jo v četrtek popoldne. Pokojnica je bila 43 let kuharica pri trgovcu g. B. Thalerju v Lukeževi.

Veliki otvorani hotela
Uniona bo 25. marca ob
3 popoldne:

Žrebanje
šladijske loterije

treba kajne, in tega smo pogrešali, kajne. To sem čutil, in čutim danes, kajne, še bolj. Posvetil Vam bom v najskrivnejše resnice sveta, do največjih skrivnosti se bom povzpeli; vse je na svetlo mogoče, kajne; študija je treba, volje in moči, kajne. Le meni zaupajte, ne bo Vam žal, sem izkušen, kajne, oženjen in oče številnih otrok in bil dober organizator tudi med delavci, ki so mi bili pa žalibog nevaležni, kajne. Tako je! Zato, kajne, na delo za razredni boj. Mi smo vsi proletarci, prav vsi ljudje na svetu, zakaj bi nam komandirali frakarji in advokati ali pa kapitalistični klerikali, kajne. Jutri naj se novi odbor javi v moji sobi, da dam natančna navodila, kajne. Kako bo treba delati in kakšno taktiko, kajne, bomo zavzeli, da poderemo nasprotnike, pristaše starega odbora kajne. Živela solidarnost, človečanstvo, prepोजना z ljubeznijo do bližnjega, živela razredni boj, smrt nasprotnikov naših teženj, kajne.

Tako je govoril gospod predsednik in ljudstvo je bilo navdušeno, tako, da je moralo svoje navdušenje obilno zaliti v najbližji društveni gostilni. Še žene tisti dan niso godrnjale in celo predsednik, ki je drugače hud abstinent, je nalil čašo, jo visoko dvignil, ker mu je bilo pa še vse prenizko, je sam stopil na stol, nagnil kozarec na zdravje vseh, ki so dobre volje, iskreni in navdušeni razredni bojevniki.

Tako je potekel slavn in slavnostni občni zbor in slavno in slavnostno deluje novi odbor. Večera roka predsednikova ga štiti, da ne zaide na križpotja.

In naša fara pravijo, da napreduje, da bo napredovala in da v kratkem pod protektoratom predsednika doseže najvišje kulturne višine. Živela naša fara!

hiši. Marsikateremu je bila dobra Minka znana.

★ Plačila po poštnih nakaznicah dohajajo k nam včasih s prav veliko zamudo. Tako so nam došla včeraj plačila za Slovenca, oziroma Domoljuba, ki so bila izročena pošti v dneh 13., 14., 15. marca. Kakor smo se uverili, tozadevno ne zadene nikaka krivda domačih oddajnih pošt.

★ Privatni izpiti na meščanskih šolah. Privatisti, ki žele polagati izpite na meščanskih šolah v ljubljanski oblasti, morajo za redni rok v juniju vložiti prošnje do 15. maja na prosvetnem oddelku velikega župana v Ljubljani, za rok v avgustu pa do 1. avgusta. Prošnje za privatne izpite čez en razred na meščanskih šolah izven Ljubljane je vlagati pri ravnateljstvih. Privatisti, ki žele iz posebnega vzroka opravljati izpit na meščanski šoli v šolskem okolišu, kjer ne bivajo, morajo svoje pravilno kolkovane prošnje predložiti po prosvetnem oddelku velikega župana ministrstvu prosvete v Beogradu.

★ Manjšinjska šola v Slovenski krajini. Kakor se doznava, je prosvetno ministrstvo odredilo, da se v občinah Slovenske krajine, kjer to zahteva narodni značaj, otvorijo madjarske, oziroma nemške manjšinjske osnovne šole.

Danes zvečer ob 8 vsi v opero na materinski dan

★ Sprejemanje poškodovanih bankovcev. Dodatno k odredbi št. 101.754 ex 1927 pojasnjuje pošto ravnateljstvo po dobljenih informacijah od Narodne banke sledeče: Za bankovce, kateri so poškodovani ali razcefrani samo na belem robu, ne odtegne Narodna banka nobenega zneska. Tak bankovec naj se na poštah neovirano sprejemajo. — Posebno je paziti na bankovce, ki so na videz celi in jih na koncih nič ne manjka, ampak jih manjka v sredi. Doslej še ne izsledeni zlikovci izrežejo iz deset ali več bankovcev 1 cm ali več širok pas, pridenejo manjši del k drugi polovici ter dobe na ta način po vseh desetih izrezkih enajst bankovcev. Največ se to dogaja pri stodinarskih bankovcih. Zdi se, da dela to en sam človek, oziroma ena sama sleparska družba, zakaj sestavljena dela bankovcev sta zlepljena vedno z enakim finim in tenkim lepilnim papirjem. Tak bankovec se spozna samo po tem, da je približno 1 cm krajši od pravega in predstavlja vrednost 70 do 90 odstotkov nominalne vrednosti. Pošta ga ne zaplani, a v plačilo ga tudi ne vzame, ampak ga proti potrdilu odvzame in ga z dopisom vred pošlje Narodni banki v zameno. — Zadnji čas je prišla Narodna banka še na drugo sleparstvo s stodinarskimi bankovci. Stodinarski bankovec predvojnje izdaje je prerezan na dve polovici. Vsaka teh polovic pa je zlepljena s polovico desedinarskega bankovca predvojnje izdaje. Tako zlepljene bankovce dajejo sleparji med ljudstvo za stodinarske bankovce.

★ Polovična vožnja za romanje na Trsat je že dovoljena. Podrobnosti se objavijo prihodnje dni. Na vsa vprašanja sledi odgovor poštoobratno. Prijave sprejema »Sveta vojska« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

★ Mezdno gibanje krojaških pomočnikov. Krojaški mojstri v Splitu so odpovedali kolektivno pogodbo, ki je bila sklenjena med njimi in pomočniki. Vsled tega je nastalo poostreno mezdno gibanje, ki bo skoraj gotovo končalo s štrajkom.

★ Smrtna kosa. Pri Sv. Miklavžu na Polju je umrl po dolgi in mučni bolezni tamošnji posestnik g. Viktor Vreča v starosti 36 let. Rajni je bil poročen z Rezičo Golec iz znane Golečeve hiše. Bil je zvest pristaš SLS in občinski odbornik. Pogreb se bo vršil v nedeljo popoldne ob dveh na domače pokopališče.

★ Novo rusko mesto. Povodom šestdesetletnice rojstva Maksima Gorkoga je ruska vlada preimenovala mesto Voropanovo v provinci Stalingrad v Gorkijev. Gorki se je namreč v tem mestu leta 1890 mudil kot delavec.

★ Pravilnik za davek na dohodek od nesamostalnega dela in poklica (uslužbenški davek) izide koncem prihodnjega tedna v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti v celoti. Naročila na to važno število sprejema že sedaj upravnništvo Uradnega lista.

★ Izšel je najnovejši telefonski imenik za Slovenijo in Hrvaško v eni knjigi. Dobiva se komad po 25 Din na glavni pošti v oddelku za oddajo brzojav in pri filijalki Ljubljana 3 (Virantova hiša). Spremembe, katere so nastale med tiskom, bo objavilo pošto ravnateljstvo s posebnim dodatkom.

★ Gradbeno ravnateljstvo v Ljubljani opozarja interese na prvo javno ustmeno ofertno licitacijo za prevzem pleskanja deželnega mostu čez Savo v Radečah pri Zidanem mostu, ki se bo vršila 11. aprila. Stroški so proračunani na 85.000 Din. Natančni pogoji so razvidni iz razglašene na uradni deski in v Uradnem listu.

★ Po tolikih letih se vrnil iz ruskega ujetništva in ne ve, kam. Mariborska policija ima

v oskrbi leta 1908 rojenega Martina Avriga, ki izpoveduje, da se je vrnil po dolgih letih iz ruskega ujetništva v domovino. Prišel je preko Bratislave, kjer mu je tamošnji naš konzulat izstavil potni list za našo državo. V Mariboru je še povedal, da je odšel na rusko fronto prostovoljno kot »Jungschütz« in bil kot tak tudi ujet. Povedal je tudi, da je sin vratarja na kolodvoru v Ljubljani, ki pa je umrl med vojno. Vsa poizvedovanja policijskega komisarijata po železniškem vratarju Avriga po celi Ljubljani so se izkazala brezuspešna, ker je to ime nepoznano. Z zgoraj omenjenim ruskim ujetnikom ne vedo kam. Ako bi bilo komu znano ime Avriga, naj to javi mariborski policiji, da bo znala odposlati fanta na pravi naslov.

★ Invalid v ognju. V vasi Duljinah pri Mostarju je nastal v hiši kmeta Čutukoviča požar, ki je radi silnega vetra uničil vso hišo. Čutukovič je klical na pomoč, iz hiše pa ni mogel uteči, ker sta mu obe nogi amputirani. Ko je bila hiša vsa v plamenu, so se kmetje spomnili, da je Čutukovič v hiši. Eden izmed njih se je izstavil smrtni nevarnosti, planil v gorečo hišo in prinesel ven Čutukoviča, ki je bil že napol spečen, toda še vedno pri življenju. Nahaja se sedaj v bolnici.

★ Velika poneverba v Subotici. Subotička policija je aretirala Adolfa Müllerja, vodjo subotičke podružnice tvrdke Blum in Popper iz Hamburga. Proti njemu je vložila ovadbo tvrdka sama. Pred kratkim se je mudil v Subotici tvrdkin inspektor in pregledal delovanje podružnice ter ugotovil neke nepravilnosti. Müller je veljal v Subotici za resnega in poštenega trgovca ter je užival velik ugled. Inspektor tvrdke iz Hamburga je ugotovil, da je v sporazumu z »blagajnikom« vodil nepravilno knjigovodstvo ter da je manj vpisoval, kot je prejemal denarja. Na ta način je oškodoval tvrdko za 250.000 Din. Müllerja so na policiji zasilili, nakar so ga prepeljali v sodne zapore.

★ Nezgoda v zagrebški parfumeriji. V četrtek ob 1 popoldne se je v zagrebški parfumeriji »Leda« v poslopu kina Balkan nenadoma porušil strop in pokopal pod seboj — nešteto stekleničič parfuma in kozmetičnih sredstev. V parfumeriji sta se tedaj nahajali dve osebi, ki pa sta se k sreči nahajali v levem delu prodajalne, kjer se strop ni podrł. Škoda znaša okoli 40.000 Din.

★ Pri haemeroidih, zaprtju, ranitvi črevesa, tvorih, krvavenju debelega črevesa, pritisku vode, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne »Franz-Josef-grenčice« vselej prijetno polajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef-vode«. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Danes ob treh popoldne dijaška predstava v opernem gledališču: ŠEKSPIRJA: JULIJ CAZAR

Igrajo dijaki I. drž. gimnazije

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Drevi imata nočno službo: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkovzy na Mestnem trgu.

★ Materinski dan v operi drevi ob osmih.

★ Za današnjo dijaško predstavo »Julija Cezarja« je na razpolago še več vstopnic. Dobe se v predprodaji pri dnevni blagajni v opernem gledališču od 10 do pol 13. Predstava se začne ob 3 popoldne v opernem gledališču, na kar posebej opozarjamo. — Za večerno torkovo predstavo se bodo dobile vstopnice v predprodaji v ponedeljek in torek istotam.

★ Odpovedana seja občinskega sveta. Za včeraj ob 5 popoldne je bila napovedana seja občinskega sveta. Ker pa niso bili vsi občinski svetniki pravočasno o seji obveščeni, je bila ta iz formalnih razlogov odpovedana. Prihodnja seja se bo vršila v torek 3. aprila.

★ Jubilejna diploma, ki jo je izročilo Kat. društvo rokodelskih pomočnikov g. R. Vrančiču v priznanje njegovega petindvajset-

letnega dramatičnega delovanja, je izstavljena v oknu Jugoslovanske knjigarne. Diplome je izvršil g. Janko Trpin iz Jugoslovanske tiskarne. Po originalnem zamisleku in po umetniški izvršitvi vzbuja splošno pozornost.

★ Gledališka predstava v Rokodelskem domu. Predprodaja vstopnic za igro »Številke gospe Rožmarinke«, ki bo vpriporjena jutri ob pol 8 zvečer na odru Rokodelskega doma, je danes od 6 do 8 zvečer in jutri od 10 do 12 dopoldne v društveni sobi v Rokodelskem domu, Lomenškega ulica 12.

★ XXII. prosvetni večer Prosvetne zveze, ki se je snoči vršil v Unionu, je bil posvečen Podkarpatski Rusiji, katera je sestavni del Češkoslovaške na njenem skrajnem vzhodnem delu. Predaval je o tem predmetu g. Sedivy, ki nam je predložil v besedi in sliki domovine slovanskih bratov, ki se še niso odločili, kateremu narodu naj pripadejo. Pred predavanjem sta odigrala v splošno zadovoljstvo g. Šonc in gdčna Leskovčeva dvojce glazbenih točk. — Prihodnji petek bo v okviru prosvetnih večerov v tej seziji zadnje predavanje. Predaval bo zopet g. Sedivy o Češkoslovaški.

★ Promocija. V soboto 24. marca ob 12 bosta promovirana na tukajšnji univerzi gg. abs. pravnik Odon Planinšek iz Šoštanj in Vilko Vujič iz Ljubljane za doktorja prava.

★ Gradbena delavnost v Ljubljani. Velika stanovanjska hiša, ki jo gradi trgovka ga. Mila Kambič na vogalu Gledališke in Gajeve ulice, je že pod streho. Hiša je trinadstropna in šteje 11 stanovanj po tri in štiri sobe. Stavbo gradi stavbna tvrdka G. Tönnies. — Dogotovljena v surovi zgradbi je tudi stanovanjska hiša, ki jo gradi Zbornica za TOI na Bleiweisovi cesti. Hiša bo imela osem stanovanj. Na dvorišču je zgrajena garaža in stanovanje za šoferja.

★ Javnih nameščencev! Strokovno društvo javnih nameščencev in vpokojencev kraljevine SHS v Ljubljani iskreno vabi vse člane, da se današnjega občnega zbora, ki se vrši ob pol 20 v konzumni kleti na Kongresnem trgu 2, polnoštevilno udeleže. Obenem prosimo vse člane, ki še dolgujejo na članarini, da isto čim prej poravnajo. Onim članom, ki so že delj časa v zaostanku, smo poslali položnice in jih prosimo, da označeno vsoto, če mogoče, takoj poravnajo. Tisti, ki pomotoma niso dobili položnic z obračunom, naj se sami javijo. Vse prijatelje našega društva pa ponovno vabimo za pristop. Članarina znaša le 2.50 Din na mesec in je zelo nizka napram koristim, ki jih ima član od društva v slučaju potrebe. — Odbor.

★ Obrtniška stavbna zadruga poziva lastnike zemljišč v Ljubljani in v perifernih krajih občin Moste, Ježica, Vič, naj v najkrajšem času sporoče svoje ponudbe, opremljene s situacijskimi skicami, izmero parcel, njih število in ceno za kvadratni meter na njen naslov v Rokodelski dom v Ljubljani. Posredovalci izključeni. Upoštevajo se le pismene in s situacijskimi skicami opremljene ponudbe.

★ Mestna ljudska kopel v Kloodvorski ulici bo radi snaženja dne 27., 28. in 29. marca zaprta.

★ Dr. Ivan Pintar, strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo, začasno ne ordinira. 2449

★ »Croatia«, zavarovalna zadruga v Zagrebu, je podpisala 6 odstotnega obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske iz leta 1927 za znesek 200.000 Din.

★ Sala ali tatvina? Hlapec Franc Zore, ki oskrbuje v konjušnici v Svabičevi ulici nastanjene konje tvrdke Breznik in Fritsch, je predvčeršnjim opazil, da je nekdo porezal vsem konjem dolge repe, žimo pa odnesel.

★ Kolesar prevrnil košaro z jajci. Malce komična, toda zelo resna nezgoda se je pripetila v četrtek dopoldne izžanskemu dekletu Tončki Z. Nesla je v Ljubljano zvrhan jerbasa jatek in zobotrebecev, ki jih delajo na izžanskem. Ze blizu mesta pa se je zadel vanjo neki kolesar s Posavja. Dekletu je padel jerbasa z glave. Dekle je strahoma opazilo, da so se jajčka in zobotrebiči spremenili v jerbasa v eno samo veliko jajčno omeleto. Dekle je oškodovano za 72 jaje in 400 šopkov zobotrebecev in trpi 130 Din škode. Nepredvidnega kolesarja so že izsledili in plačati bo mora! »žmorn«.

★ Izsledena družba trgovcev z dekleti. Zagrebška policija je prišla te dni na sled široko razpleteni družbi trgovcev z živim bla-

Za duha in srce

Mladost

Drama v treh dejanjih. — Spisal Max Halbe.
Režiser Milan Skrbinšek.

»Mladost« ima sicer v nemškem poetičnem naturalizmu lepo ime, vendar ni pravega razloga, da se danes nanovo vprižarja pri nas. Na nemških odrih ima že značaj domačega literarnega klasicizma, pri nas pa je zgodaj prišla na čitalnišne odre. Pomen take uprizoritve pa bi bil le kot izredno globoko zajet studij, kajti igra je neizporna v občutju in dramatičnih raznohlikah — pravi poetično izbrani in preprosto obdelani naturalistični register. Njeno bistvo je čisto naturno prebujenje spolnega življenja in njegova tragika. Bebeo Amundus, ki razkrije dogodek med Ivanom in Anko, je že iz Hauptmanove naturalistične delavnice; njegov že dolgo pripravljeni strel vdenotno zaključuje zgodbo, ki bi sicer trajala dalje, brez pravega konca. Oba duhovnika, župnik Hoppe in kaplan Zigovski imata sicer v drami dobršen interes, vendar predstavljata samo dvoje nasprotnih življenjskih nazorov; drama se ob njima razvija, tudi kljub vsemu pritisku Zigovskega, ki sili Anko v samostan in je zastopnik katoliške strogosti. Zigovski v tem tonu ni naturalistično-resničen; popolneje je v stilu igre izdelan župnik. — Uprižitve ne moremo prileti med najboljše — kljub vsej veliki luči in njeni dobri uporabi in kljub ptičjemu petju tragična končana idila v župnišću ni prišla do pravega občutja. Potek igre je bil trd, monoton, brez pravih odhitev in akcentov. Mlada dva, Anka in Ivan sta z gđ. V. Juvanovo in g. Janom dobila dvoje zelo pripravih igralcev, ki pa še nista izprala vse preproste resničnosti svoje igre. Ti dve vlozi iščeta umetnikov. Župnik g. Cesarja je imel precej dobrodušnosti, ne pa dovolj moške zrelosti. Te zrelosti je bilo preveč v kaplanu g. Skrbinška, ki je postavil še več ideolog kot ga je pri pisatelju in s tem prinesel marsikaj, kar ni bilo občutju igre v prid. — Amundus g. Jernana je imel mnoge dobre strani, vendar je bil mestoma prebrutalen. — Obisk je bil zelo slab. F. K.

Nova Muzika

Konec.)

Ostere se je v »Solncu v zavesah« na Pretnerjev tekst tu prvič predstavil široki javnosti. Studiral je v Pragi pri prof. Jiraku; videl sem njegove rokopiese instrumentalne komorne reči najnovejšega kalibra in mislim, da bo v vzgojno uplival na razvoj naše moderne komorne glasbe, ki ima prej bodečnost kakor baročna, vsekakor idealna opera, orkestrska simfonija ali v glasbo oblačena poezija. »Solnce« je podrobno delo atonalne, toda k linearizmu in realizmu nagnjene smeri. Skladba na površnega poslušalca ne bo napravila efekta, ker je polna drobčkanih lines in kontrastov, kakršne masa, ki se lovi za zvokom in liriko presliši. »Mala korčnica« je iz l. 1927. Igračka, notranje sorodna po neki zdravi, robustni čutnosti Krenku ali Prokofjevu.

Mihovil Logar je za javnost vseskozi homo novus; njegova vizitka pa, s katero se je predstavil, namreč »Romanca o dišavi smrekove smole« za klavir, ni najboljšo priporočilo za nekoga, ki hoče l. 1928. biti v reviji z naslovom »Nova muzika« zastopan. Če oni dišeči programski naslov zamenja s »scherzino« ali kaj podobnega, dobi v skladbi zagrizenega Debussyjeva, ki se lovi za uspešnimi prijetnostmi in presenelitvostmi harmoničnega značaja in parkrat se ti zdi, da čuješ celo odlomke iz Puccinijeve »Angelike« cukrasto udariti v vzporedni kvintami na uho. To ni l. 1928. nič. Toda, počakajmo, morda se nam drugič ugodneje prikaže.

Za mladi svet je poskrbljeno (bravo!) v prilogi »Mala Nova Muzika«, kjer srečamo Premrlovo ljubko, kratko »Otroško kolo« za glas in klavir in pravdečno Pavčičevo »Uro«, ki ima v tekstu in žanru sorodnosti z Musorgskega »Otroškimi«; prav tako je v njej zadet otroški ton in humor. Za klavir je v prilogi Osterčeva že omenjena korčnica, pa Adamčev »Kanon« za dve vijolini. Tudi ta račji kanon, ki se prav tako bere naprej kakor pajz, je majhna igračka, toda značilno za moderno občutevanje glasbenih nalog pa je, da hodijo skladateljem take stvari po glavi kakor v renesansi. To je v pravem pomenu besede »objektivna« muzika, ki ima vse pogoje muzike v sebi in svoji formi in se čisto nič ne briga za tvoje uho in sentiment in tvoje »štimunge« in kaprice.

V literarni prilogi je urednikov kratek uvod, dalje moj poskus sintetičnega obrisa sodobne glasbene forme, Osterčev Pregled struj sodobne glasbe, Sestovo stališče do opere in režije — mislim, da je potreba po tem, da se na sebi baročna opera danes spremeni v mumijo, vsekakor nujna! — Sancinova razmišljanja o glasbeni vzgoji naraščaja. Sledi operna in koncertna kronika, osebnost in druge vesti in zanimivosti iz glasbenega življenja itd. Takale je naša »Nova Muzika«. Podprimo jo vsi! S. V.

Pasijon v Celju

Kakor vsak narod, tako zaznamujemo tudi Slovenci početek svojega gledališča v prikazovanju religioznih prizorov. Najpriljubljenejša snov takih nabožnih iger je bilo Kristusovo trpljenje. Začetek slovenske dramske književnosti je pasijonska igra Antona Susterjara »Drabosnjaka«. Slovenski tekst te igre, ki so jo igrali koncem 18. in začetkom 19. stoletja na Koroskem, nam je še ohranjen. Kako so se pasijoni priljubili našemu ljudstvu, je razvidno iz tega, da se je Drabosnjakov »Pasijon« igral še leta 1911 v Tinja na Koroskem.

Razni pesniki so se v poznejših časih lotili te priljubljene snovi in tako so nastale pasijonske igre za gledališče. Eden takih »teaterskih« pasijonskih iger je Deutschov »Pasijon«, ki ga vprižori celjsko mestno gledališče v Finžgarjevem prevodu v soboto in nedeljo 25. t. m.

»Pasijon« je deseta premijera v letošnji sezoni. Ako pomislimo, da se more v Celju igrati vsaka igra komaj po dvakrat, moramo priznati, da je vršilo naše gledališče v občudovanja vredno poizvedovalnostjo svojih članov brez državne subvencije in z le skromno podporo mestne občine in mariborske obč. skupščine veliko kulturno delo.

Premijera »Pasijona« bo toraj majhen jubilej našega gledališča ter je pričakovati, da bo občinstvo z obilnim posetom dalo našim igralcem vzpodbudo in vesele do nadaljnjega dela. Igra sama je efektivno zgrajena ter bo s svojimi lepimi, živahnimi prizori gotovo zelo ugajala. Inscenacija g. rav. Bratine, k vodi režijo, je popolnoma nova in slikovita. Zaposlenih je nad 50 oseb, glavne vloge so v rokah naših najboljših igralcev, v vlozi Kristusa pa nastopi kot gost g. Kaukler, član ptuškega mestnega gledališča, ki je v tej vlogi že velike uspehe.

Repriza »Pasijona« bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne. Na to predstavlo opozarjamo zlasti prijatelje našega gledališča izven Celja. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Gorčar & Leskovešek.

Oton Zupančič v italijanskem tisku.

V IV. zvezku it. slavistične revije »Rivista di letteratura slave«, ki jo že drugo leto izdaja »Istituto per l'Europa Orientale« je A. Cronia, docent srbsko-hrvatskega jezika na univerzi v Rimu, zaključil svojo razpravo o Otonu Zupančiču. — Revija je posvečena vsem slovanskim literaturam. Sodelujejo tudi Slovani. Njen ravnatelj je E. Gatto, profesor slovanskih literatur v Neaplju, ki je obenem ravnatelj druge it. slavistične revije »L'Europa Orientale«.

Predavanje Ljudske univerze v Ljubljani o Indiji. V ponedeljek, 26. t. m. ob 20. uri predava v veliki kazinski dvorani v Ljubljani Indijec Soran Singa o »Življenju v Indiji«, s skioptičnimi slikami. Prihaja iz Belgrada, kjer je moral radi velikega navala občinstva predavati celo vrsto večerov. Soran Sing deli seznaniti Evropo s svojo slavno starodavno domovino. Za akademike in poznavalce angleškega jezika bo predaval posebej v torek ob 17. uri v univerzitetni zbirnici o Tagoru. Po pokroviteljstvu »Jugoslovansko-angleškega društva« — Društvo slušateljev filozofske fakultete.

Rupujte stadionske srečke!

Žrebanje bo nepriljubno dne 25. marca

Sveta življenje in vrvenje

Nenavaden samomor

V Varšavi je policaj Anton Spolnik videl, kako se je neko zgubljeno dekle na ulici zgrudilo. Pristopil je bliže in videl, da se je nesrečnica udrla kri. Takoj je pozval bližnji avto, da bi dekleta odpeljal v bolnico. Toda šofer se je branil, češ da se bo avto s krvjo zamazal. Prišlo je do ostrih besed, ki so privabile mnogo radovednežev. Množica se je postavila za šoferja. V tem je izgubljala bolnica vedno več krvi in bati se je bilo, da na mestu umrje. To je redarja tako razburilo, da je potegnil revolver in se ustrelil z besedami: »Ne izplača se živeti na tako hudobnem in sebičnem svetu!« — Ko je izvedel za ta čin Spolnikov tovariš in prijatelj, se je ustrelil še on.

Resnica in domišljija o materi zemlji

Angleški znanstvenik dr. I. H. Jeans je te dni v Royal Society of Arts v Londonu predaval o vesoljstvu in razvil sledeče misli:

Ako računamo, da je naša zemlja stara 2000 milijonov let, potem človeštvo ne bo dosti starejše nego 300.000 let. Smo komaj na začetku naše civilizacije in še strašno neizkušeni. Dolgo bi morali iskati tako mlad planetni sistem kakor je ta, ki mu pripada naša zemlja. V milijardi zvezd, ki obdajajo našo sonce, ni nič manj nego 10.000 planetnih sestavov. Za več takih sestavov je nedostajal čas. Vesoljstvo poraja samo vsakih tisoč milijonov let po en planet. Postanek novega planeta je odvisen od slučaj: dve zvezdi si morata priti tako blizu, da nastanejo plinski repi, ki se potem zgostijo in tvorijo nove planete. Ta slučaj se ne pripeti pogosto.

Mi smo, kakor rečeno, mladi; toda samo mi. Planetni sistemi še vedno nastajajo, vendar je višek v tem razvoju že davno prekoračen. Vesoljstvo se vsled radioaktivnosti topi. Vse zvezde se tope. Človeštvo se nahaja v podobnem položaju kakor severni medved na ledeni gori, ki se je odtrgala od ledu na severnem tečaju in se na svojem potu v gorkejša pasove neizbežno taja in bliža svojemu koncu.

Solnce izgublja po svoji radioaktivnosti vsako minuto 250 milijonov ton svoje snovi. To se pravi, da tehta solnce v vsakem danem trenutku 360 milijard ton manj nego pred 24 urami. Radioaktivnost zvezd učinkuje kakor oddaja premoženja.

Kljub temu pa ima človeštvo, zatrjuje dr. Jeans, pred seboj še neprimerno daljšo bodočnost nego je dosedanja kratka zgodovina človeštva. V bilijon letih bo solnce po vsej priliki precej isto, kakor je danes, in zemlja se bo še vedno vrtela okoli njega. Vrtenje bo pa nekoliko počasnejše in leto bo nekoliko daljše. Podnebje pa bo postalo vsekakor znatno mrzlejš in vsi zakladi premoega, petroleja in lesa bodo popolnoma porabljeni. Zaradi tega bodo pa ljudje še vedno lahko prebivali na zemlji. Mogoče je, da zemlja potem ne bo mogla več prehraniti toliko ljudi in veselje do življenja se utegne zelo zmanjšati. Na drugi strani bo pa človeštvo potem toliko starejše in modrejše, da bo kos položaju.

Konec sveta torej še ne pride tako brl — vsaj po računih dr. Jeansa ne.

Francoska kolonija za kaznjence

Francoske oblasti so poslale te dni novo skupino kaznjencev, ki so obsojeni na prisilno delo, na otok St. Martin de Ré. Med kaznjence se je nahajal zdravnik dr. Bougrat iz Marseille-a, ki je v svojem stanovanju umoril in oropal nekega bančnega blagajnika.

Zlata Francija

V Franciji so našli velike sklade z zlatom in srebrom. V okolici Grandryja, departement Nievre, so odkrili sklad kremenjaka, ki vsebuje po 52 gramov zlata in 415 gramov srebra na tono. Po zadnjih uradnih podatkih je v Franciji 182 krajev, kjer se nahaja zlato. Rudosledba v Raucourt departement Nord je dala 245 gramov srebra in 39 gramov zlata na tono, ker presega celo slovite transvaalske rudnike.

Misteriozen napad na patra jezuita

Nemški katoliški listi poročajo, da je bil v Rimu ponoči napaden znani pater Družbe Jezusove Tacchi-Venturi. Napad ni imel resnih posledic. Pripisujejo ga nasprotnikom sedanjega režima, ker je pater Tacchi-Venturi znan kot osebni prijatelj Mussolinija in v cerkvenih zadevah posreduje, seveda neoficijelno, med Vatikanom in italijansko vlado. Ta sum je tembolj opravičen, ker je, kakor poročajo isti listi, dobil pater Venturi nedavno seznam onih oseb, ki so jih postavili nasprotniki sedanjega režima na proskripcijsko listo, ako bi Mussolini in njegov režim padel.

Orel napadel letalo

Letalo, ki vzdržuje zračni promet med Krakovom in Dunajem je dne 21. t. m. med potjo napadel velik orel. Roparica se je s tako silo zagnala proti letalu, da je za hip izgubilo ravnotežje. Orel je padel mrtev v globino. Letalo se je precej poškodovalo.

Največje okultistično sleparstvo v zgodovini razkrinkano

Splošno bo znano delovanje monakovskega praktičnega zdravnika dr. barona pl. Schrenck-Notzinga, ki je skušal znanstveno dokazati resničnost takojimnovnih »materijalizacijskih pojavov« v okultizmu ter je fotografiral duhove! Proti Schrenck-Notzingu je nastopil kot neizprosni nasprotnik dr. Max Kammerich, ki je še nedavno izdal knjigo »Most na oni svet«, v kateri razkrinkava »materijalizacijske pojave« kot sleparijo, in to kot zavestno sleparijo. Schrenck-Notzing je skušal objavo te knjige z vsemi sredstvi preprečiti, kar se mu pa ni posrežilo. Sedaj je izdal Schrenck-Notzing njegov zadnji »medij« Karl Kraus in v javnosti izjavil, da so bili vsi poizkusi »materijalizacij« navadno sleparstvo. Schrenck-Notzing je skušal z grožnjami Krausa prisiliti k molku, toda dr. Kammerich je takoj v javnosti razkrinkal tudi ta poizkus. S tem je končno napravljen konec največjemu okultističnemu sleparstvu v zgodovini.

Str. H. Rider Haggard:

92

Kleopatra, egiptovska kraljica

»Daj mi jo, zdravnik. Obupni so srčni. Tako, vidiš! — Ej, kaj je to? Tvoja pijača je res čarobna. Meni je, kakor da se moja tuga vali od mene kakor viharji oblaki pred južnim viharjem in vrelec upanja se pojavlja v puščavi mojega sreča. Zopet sem Antonij in zopet vidim sulice svojih legij, ki se lesketajo na solncu, in slišim gromovite vesele klice, ko Antonij — ta priljubljeni Antonij — jezdi v vsem bojnem blesku vzdolž svojih čet, stoječih v dolgih globokih vrstah! Se je upanje! Se je upanje! Se lahko doživim, da bo mrzlo čelo Cezarja — onega Cezarja, ki se nikdar ne zmoti razen iz politike — oropano svojih zmagovitih vencev in venčano s sramotnim prahom!«

»Dal« je vzklila Karmion, »še je upanje, samo ako boš ravnal kot možak! Oj, gospod, pojdi z nama, pojdi nazaj v ljubeče roke Kleopatre! Vso noč leži na svoji zlati postelji in navdaja črno temo z vzdihji po Antoniju, ki se je sedaj zagledal v tugo, pa pozabija na svojo dolžnost in svojo ljubezen!«

»Grem! Grem! Sram me bodi, da sem se upal dvomiti nad njo! Suženj, prinesi vode in škrlatasto oblačilo; tak ne morem stopiti pred Kleopatru. Takoj grem!«

Na ta način sva torej privedla Antonija zopet nazaj h Kleopatri, da bi bil pogin obel toliko bolj gotov. Peljala sva ga v alabastrsko dvorano in odtod v Kleopatrin sobano; tukaj je ležala kraljica, lasje so se ji valili okoli obraza in po prsih in solze so ji padale iz globokih oči.

»O kraljica!« je vzklil, »glej, zopet sem pred tvoji nogami!«

Planila je s postelje. »Si vendar-le prišel, moj dragi?« je šepnila. »Potem je zopet vse dobro. Pridi bližje in pozabi v teh rokah vso tugo in izpremeni mojo žalost v veselje. Oj, Antonij, dokler nama ostane ljubezen, imava še vedno vse!«

In padla mu je okoli vratu in ga poljubovala.

Se tisti dan je Karmion prišla k meni in mi velela, da naj pripravim strup, ki bo imel najbolj smrtonosno moč. Izprva sem se branil; bal sem se, da ne bi Kleopatra končala Antonija, preden bi bil pravi čas. Karmion mi je pa dokazala, da sem v zmoti, in mi je tudi povedala, v kateri namen da potrebuje tak strup. Zavoljo tega sem poklical Atuo, to večakino glede zdravilnih zelišč, in ves tisti popoldan sva pripravljala smrtno pijačo. Ko je bila gotova je zopet prišla Karmion in prinesla seboj venec svežih cvetic; podala mi jih je in mi velela, naj jih vtaknem v strup.

In to sem tudi storil.

Tisto noč se je vršila pri Kleopatri sijajna gostija in jaz sem sedel blizu Antonija, ki je bil ob strani kraljice in nosil otrovani venec na glavi. Gostija je trajala dolgo, vino je teklo in Antonij in Kleopatra sta postala vesela. Začela mu je pripovedovati o svojih načrtih; povedala mu je tudi, da njene ladije že vlačijo po prekopi, ki drži od Bubastisa ob peluzijskem rokavu Nila do Klisme ob vrhu Heroopskega zaliva. Njen namen je namreč bil, ako bi se pokazalo, da je Cezar neodoljiv, da bi zbežala z Antonijem in svojimi zakladi po Arabskem zalivu, kjer Cezar ni imel nobenega brodogaja, in si poiskala nov dom nekje v Indiji, kamor bi ji njeni sovražniki ne mogli slediti. Ta načrt pa je padel v vodo, ker so Arabci iz Petre ladje zažgali; do tega dejanja so jih naščuvali Judje iz Aleksandrije, ki so sovražili Kleopatru in ona nje. Jaz sem bil namreč ukrenil vse potrebno, da so bili Judje opozorjeni na ono, kar se je bilo godilo.

Ko je bila kraljica s svojim pripovedovanjem pri koncu, ga je pozvala, da naj pije z njo čašo vina na uspeh tega novega načrta; pri tem mu je rekla, da naj pomoči cvetlice svojega venca v vino, da bo imelo bolj prijeten okus. Antonij je res storil, kakor mu je naročila, in ko se je to zgodilo, mu je napila. Ko pa je on hotel napiti nje, ga je zgrabila za roko in zaklicala »Stoj!« Antonij je bil ves zavzet.

Med Kleopatrinimi služabniki je bil tudi neki

strežaj Evdozij, Ko je ta človek spoznal, da je sreča Kleopatre pri kraju, je bil naredil načrt, da pobegne baš tisto noč k Cezarju, kakor je bilo zbežalo že več njegovih tovarišev, in vzame seboj vse zaklade, ki jih je mogel ukrasti v palači. Njegov načrt pa so ovdali Kleopatri, ki je sklenila, da se nad njim maštuje.

»Evdozij,« je zaklicala strežaju, ki je stal v bližini; »pridi semkaj, zvesti služabniki! Poglej tega moža, plemeniti Antonij. V vseh naših nadlogah in stiskah se je držal nas in nam bil v tolažbo. Zavoljo tega ga je treba nagraditi po zaslugi in po velikosti njegove zvestobe; in to se zgodi po tebi. Podaj mu svojo zlato kupo, Antonij, in Evdozij naj jo izpije na uspeh najinega načrta. Kupica pa naj bo njegova.«

Antonij se je še vedno čudil temu, a je podal kupico strežaju, ki jo je zavedajoč se svoje krivde vzel in trepetajoč po vsem životu stal pred njima. Vendar ni pil vina.

»Pij, suženj! Pij!« je zavpila Kleopatra, se vzdignila na ležišču in ga ošinila s srditim pogledom po bledem obrazu. »Pri Serapisu! Tako gotovo, kakor bom še sedela na Kapitolu v Rimu, ako boš tako žalil gospoda Antonija, te dam prebičati do kosti in viliti tisto rdeče vince v rane, da se ti zacelijo! Ej! Torej vendar piješ! No, kaj pa je, dobri Evdozij! Si bolan? To vino mora gotovo biti tako kakor je pri Judih voda ljubosumnosti, ki ima moč, da umori nepošteno in daje moč samo poštenim. Naj gre nekaj izmed vas v njegovo sobo in jo preiščejo; dozdeva se mi, da je izdajalec!«

Ko je govorila te besede, je strežaj stal tam in se držal z roko za glavo. Naenkrat je vztrepetal, zakričal in se zgrudil na tla. Zda se je bil zopet pokonci in se krčevito držal za prsa, kakor da bi si hotel izrjaviti ogenj iz prsi. Opetekal se je, obraz mu je bil bled, krčevit, ustnice so se mu penile; počasi se je majal proti ležišču, na katerem je bila Kleopatra in ga opazovala z okrutnim nasmehom.

»Ej, izdajalec! Sedaj imaš!« je rekla. »Povej, ali je smrt sladka?«

MEKE

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 28 zvezkov: A. Sheehan, Kraljev Povest trškega dr. št. 24 Dln. vez. 32 Dln. — 24 zvezek: A. Marby, Haka, Ležajoč-sobala povest. 22 Dln. vez. 30 Dln. — 25 zvezek: Haggard, Hit cesarja Montezuma, 82 Dln. vez. 42 Dln. — Storček in njegovo burkasto življenje, 14 Dln. vez. 22 Dln. — 27 zvezek: Pregelj, Otoci solina, 24 Dln. vez. 32 Dln.

Gospodarstvo

Zakonska stabilizacija dinarja

Ze od konca leta 1925 je kurz dinarja stabilen in izkazuje prav malenkostne fluktuacije. Dosedaj je finančnemu ministru uspelo držati dinar na tej višini, čeprav z velikimi težavami. Z dotokom deviz iz lanskih inozemskih posojil kakor tudi iz ravnokar zaključenega novega posojila v znesku 90 milijonov funtov sterlingov (okrog 14 milijard Din) je zagotovljena stabilnost dinarja tudi v bodoče.

Cim se je finančni minister vrnil iz Londona, je začel takoj pripravljati zakonsko stabilizacijo dinarja. Izkušnje, ki so jih pri tem imele druge države v podobnih slučajih, so dale dovolj materiala. Na kako povišanje kurza dinarja na 10, ali pa zopet na znižanje ni bilo misliti, ker imamo že dve leti faktično stabilizacijo in bi kakšna zopetna perjuracija samo ogromno škodovala. Zato je gotovo, da se bo zakonska stabilizacija izvršila na sedanji bazi 9.13 (švic. frankov za 100 Din). Načrt za stabilizacijo bo v kratkem dovršen, ker se mora predložiti pred emisijo novega posojila, v čemur je zopet dana garancija sigurnosti. Finančni minister bo šel zopet v London in aprila meseca se bo izvršila emisija prve tranše.

V najožji zvezi s to stabilizacijo je tudi valorizacija kovinske podloge Narodne banke. Dne 31. dec. lani je imela Narodna banka 88.8 milj. Din kovanega zlata in 17.6 milj. Din kovanega srebra ter za 346.4 milj. Din raznih dobroimetij v tujih valutah; vsa ta dobroimetja kakor tudi zlati in srebrni denar pa so bilancirana po pariteti: 1 zlat oz. srebrni Din je 1 pap., 1 švic. frank je 1 Din, 1 angleški funt je 25.22 Din itd. Sedanja vrednost teh deviz in kovanega zlata ter srebra pa je 2 milijardi Din. S tem se pridobi vsota nad poldrugo milijardo Din, ki se naj porabi za odpis državnega dolga pri Narodni banki (31. dec. 1927 4388 milj. Din). Valoriziranje kovinske podloge bi dalo popolnoma drugo sliko o kritju obkoka bankovcev.

Zveza Slovenije z morjem

Kakor znano se je lani železniško ministrstvo odločilo za Klodičev načrt zveze Slovenije z morjem, z nekaterimi spremembami (tunel in most). Tako se je po sedmih letih vendar prišlo do tega, da se je lahko začelo z delom.

Za rekonstruiranje v terenu, za izdelavo splošnega in detajlnega projekta je bila razpisana 28. januarja letos prva licitacija, ki pa je zaradi premajhnega števila udeležencev izostala. Pri drugi licitaciji, ki se je vršila 24. febr., je bilo 9 ofert, o katerih podajamo naslednje detajlne podatke:

	rekogn.	gen. proj.	det. proj.
Saharov, Bgd.	750	7.000	18.500
Neimar, "	800	6.200	17.900
N. Gradnja, Zgb.	500	6.100	19.500
Caz i Masl, Bgd.	300	5.600	16.500
Damjanović, "	300	3.300	17.300
Todorović, "	400	4.900	16.600
Dragojević, "	900	5.000	15.900
Pruga, "	650	7.300	18.400
Dukić, Lj.	—	7.000	15.000

Številke so v dinarjih za 1 km; rekognosciranje skupaj 25 km, generalni projekt 25 km in detajlni projekt 58 km.

Ta druga licitacija pa je bila radi neke formalne pogreške razveljavljena in se je 16. t. m. vršila tretja z nastopnim rezultatom:

	rekogn.	gen. proj.	det. proj.
Saharov, Bgd.	700	6.400	17.800
Caz i Masl, Bgd.	125	5.000	15.000
Todorović, "	250	4.500	14.200
Dragojević, "	500	5.000	15.300
Dukić, Lj.	zastoj	5.500	13.650
Op. gradj. dr. Zem.	600	5.500	15.250

Kakor poročajo, bo v kratkem oddaja predel oddana ljubljanski tvrdki ing. Dukić in drug, ki je stavila najcenejšo oferto (930.200 Din). Sedaj je železi, da se čimprej začne z delom; predvidoma se bodo začela dela pri sami gradbi proge šele spomladi 1929. Interes slovenskega gospodarstva zahteva, da se vse delo začne čimprej izvajati, ker je že skrajni čas, da dobimo toli potrebno železniško zvezo z morjem. Ob tej priliki izražamo nado, da naj nova prog a v prometnem oziru odgovarja kar najbolje in da se zlasti pritegnejo k sodelovanju tozadevni naši strokovnjaki.

Založnice državne hipotekarne banke. Kakor znano, je dosedaj dobivala drž. hip. banka tujna sredstva iz vlog ter iz inozemstva (obveznice in kontokorentna posojila). Sedaj pa smatra domači trg kapitala že za tako znaten, da bo v najkrajšem času emitirala v državi 7%ne zadolžnice na 30 let s premijo ob amortizaciji.

Konkurz je razglašen o imovini Ivana Cirila Kotarja, lastnika drogerije v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19; prvi zbor upnikov 3. aprila; prijavitelji do 30. aprila, ugotov. narok 19. maja.

Iz zavarovalne stroke. »Kontinental«, zavarovalna družba v Belgradu, sklicuje za 1. april izredni občni zbor, kjer je na dnevnem redu tudi sklepanje o nadaljnjem poslovanju družbe. Kakor znano, je bila družba ustanovljena leta 1923 s kapitalom 5 milijonov Din.

Mizarska stroka bo na letošnjem ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. junija zastopana v posebni skupini kot samostojna razstava. V Sloveniji se lahko ponasamo z naglim razvojem domače lesne industrije in obrti, zlasti pa našega pohištvenega mizarstva. To panogo slovenske obrtni in industrijske produkcije upoštevajo vse pokrajine naše države, treba pa je, da se ta glas o naši zmognosti še bolj utrdi in razširi tudi čez meje države. Uprava velesejma bo privabila z obsežno propagando na obisk veliko število interesentov iz cele kraljevine in sosednih držav. Zato je potrebno, da sodelujejo kot razstavljalci prav vsi naši mizarski obrtni, da bo razstava nudila celotno sliko in tako dosegla svoj namen v korist vsakega poedince. Naj se naši mojstri zavedajo pomena te velikopotezne zasnovane akcije v procvit njihove stroke in se, v kolikor to še niso storili, čimprej odzovejo povabilu na udeležbo. Ta razstava bo ostala tudi po zaključku velesejma. Tako bo udeležencem te razstave dana možnost, da tudi preko leta pokažejo občinstvu svoje izdelke, nudeč jih v nakup, kar jim je sedaj v sled pomanjkanja izloženih oken povelični nemogoče. Uprava velesejma bo na primeren način skrbela za stalen obisk interesentov ter tvežkam na ta način prinašala nove zaposlitve in jim širila krog odjemalcev. Mizarski obrtni naj se torej v njih lastnem interesu čimprej prijavijo uradu velesejma v Ljubljani.

Znižanje izvoznih carin v Romuniji. Zbornica za TOI opozarja vse interese, da je državna gospodarska komisija v Bukarešti znižala izvozne ca-

rinške takse za sledeče predmete: Usnje od 4 na 2 leja po kg, obutev iz usnja od 1 na 0,50 leja. Izdelki iz kože od 3 na 1,5 leja na 1 kg; olje za kompresorje od 8000 na 300 lejev od vagona; olje od katrana črnega premoga od 500 na 800 lejev od vagona; volneni šifoni od 10.000 na 5000 lejev od vagona; Črni kavijar od 165 na 50 lejev za 1 kg; sezamovo olje od 20.000 na 4000 lejev za vagon; slad od 3200 na 2400 lejev za vagon; pecivo iz moke od 3200 na 2000 lejev za vagon; lepilo iz moke iz krompirja in žita za obutev od 5000 na 2400 lejev za vagon; Ječmen debeli od 4000 na 2800 lejev za vagon; ječmen olušen od 3200 na 2500 lejev za vagon; ajda od 14.000 na 4000 lejev za vagon; očiščeno in olupljeno sezamovo seme od 8000 na 3500 va vagon, seme od solne rože od 6200 na 5000 lejev. Nadalje je tudi dovoljen izvoz vseh vrst konj. Izvozna taksa je znižana od 5000 na 3000 lejev; za konje za klanje pa od 1000 na 500 lejev.

Borza

23. marca 1928.

DENAR.

V današnjem deviznem prometu so radi uvertitve denarja v Curihu od 9.135 na 9.135 kurzi večinoma popustili, Berlin in Curih sta ostala neizpremenjena, čvrstejši pa je bil Trst. Vse blago je danes dala Narodna banka. Promet je bil manjši kakor včeraj.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

23. marca 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 22. III.
Amsterdam	—	2289.—	—	—
Berlin	1358.50	1351.50	1359.75	1359.75
Budimpešta	—	99.31	—	—
Curih	1093.50	1096.50	1095.—	1095.—
Dunaj	798.50	801.50	801.—	800.26
London	277.12	277.92	277.52	277.54
Newyork	—	56.855	—	—
Pariz	—	223.82	—	—
Praga	168.10	168.90	168.50	168.55
Trst	300.—	300.39	—	300.—

Zagreb. Amsterdam 2286—2292, Berlin 1357.86—1360.86, Curih 1093.50—10.96.50, Dunaj 798.50—801.50, London 277.12—277.92, Newyork 56.75—56.95, Pariz 222.82—224.82, Praga 168.10—168.90, Trst 299.095—301.095.

Belgrad. Amsterdam 2286—2292, Berlin 1358.25—1361.25, Budimpešta 991.81—994.81, Curih 1093.50—10.96.50, Dunaj 799.5—801.5, London 277.12—277.92, Newyork 56.75—56.95, Pariz 222.82—224.82, Praga 168.10—168.90, Trst 298.90—300.90, Solun 77.75—78.25.

Curih. Belgrad 9.1375, Berlin 124.13, Budimpešta 90.65, Bukarešt 3.2175, Dunaj 73.04, London 25.3425, Newyork 519.10, Pariz 20.495, Praga 15.4225, Trst 27.4275, Sofija 3.75, Varšava 58.80, Madrid 87.20.

Trst. Belgrad 33.30—33.32, Curih 363.50—365.50, Dunaj 263.75—269.75, London 93.39—93.79, Newyork 18.90—18.91, Pariz 74.45—74.55.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5025, Kodani 190.60, London 34.69875, Milan 37.555, Newyork 710.79, Pariz 27.9725, Varšava 79.69. — Valute: dolarji 709.70, lira 37.60, dinar 12.435, češkoslovaška krona 21.05.

Praga. Devize: Lira 178.25, Belgrad 59.375, Pariz 132.75, London 164. 75, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.96, London 277.50.

VREDNOSTNI PAPIRIJ.

Po padanju vojne škode zadnja dva dni se je ta izrazilo spekulacijski papir, ki je podvržen največjim izpremembam v kurzu, danes zopet uvertstil radi novega interesa publike za papir pri nižjem kurzu in radi dovršenih realizacij spekulacije.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 87 den., agrari 57.50 den., Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Praštediona 802.50 den., Kred. zavod 155 —200, Vevče 185 den., Ruše 265—280, Nihag 56 den., Stavbna 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 87, agrari 57 do 58.50, vojna odškodnina 436—438, april 443, maj 446, dec. 472, Hipo 59 den., Jugo 96.25, Praštediona 800, Ljublj. kreditna 135—140, Sečarana 520 —540, Slavonija 13—14, Trbovlje 500—510, Vevče 140—150.

Belgrad. Narodna banka 6230 (75), vojna oškodnina 436, 435, 436, ult. marec 437, 430 (1550), ult. april 443, 440 (3700), ult. maj 446 (200), Belgr. zadruga 6000, Prometna banka 2300, Rdeči križ 55, 7% invest. posoj. 98 (2900), agrari 57—57.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 80.50, Hipo 7.95, Alpine 41.25, Leykam 10.30, Trbovlje 62.20, Kranjska industr. 40.50, Gutmann 28, Mundus 180.50, Slavex 14, Slavonija 1.50.

BLAGO.

Ljubljana. Les: drva bukova zdrava suha iko vag. nakl. post. 2 vag. po 16; zaklj. 2 vag. Tendence neizpremenjena.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe; slov. post., plač. 30 dni, dobava prompt): pšenica 78-79 kg 2% baška 390—392.50, slav. 385—387.50, oves baški zdrav rešetan 300, moka 0 g vag. bl. plač. po prejemu 530—535, ajda zdrava rešetana 295, koruza nova času primerno suha kval. gar. za marec 295—297.50, april 300—302.50, maj 305—307.50; činkvantin času primerno suh zdrav 305 —307.50; zaklj. —; tendence neizpremenjena.

Eksekutivna prodaja: 1 vag. orehovih neobroblih plohov obeljenih, zdravih I. II. lepa III. od 2—4 m s toleranco 15% 1.50—1.90 m od 18 cm širine naprej z medio 28, in sicer ca 4 kub. m. od 27 mm, ca 4 kub. m. od 37 mm, ca 2 kub. m. od 45 mm, 4 kub. m. od 52 mm Podbrdo tranzito I. II. in III. po 1150.

Novi Sad. Pšenica: bč. 340—345, potiska 345 —350, ban. 337.50—342.50, srem. 342.50—347.50; ječmen: bč., ban., sr. 295—305; oves: bč., ban., slav. 250—257.50; koruza: bč. stara 257.50—262.50, nova 252.50—257.50, marc-april 260—265, april-maj 262.50—268, bela 257.50—262.50, ban. 250—255, marc-april 255—260, srem. 252.50—257.50, marc-april 260—265, april-maj 262.50—268; moka: 0 g in gg 467.50—477.50, št. 2 447.50—457.50, št. 5 427.50—437.50, št. 6 370—380, št. 7 305—315, št. 8 210—220; otrobi: bč., slav. 207.50—212.50; promet: 7 vag. pšenice, 70 vag. koruze, 4 vag. moke, 1 vag. ječmena, 5 vag. ovs a.

Budimpešta (terminska borja). 23. marca. Tendence medla. Pšenica: maj 33.50, 33.26, zaklj. 33.26—33.28, okt. 30.44, 30.26, zaklj. 30.24—30.26; rž: marec 32.14, 31.94, zaklj. 31.92—31.94, maj 31.76, 31.56, zaklj. 31.52—31.54, okt. 26.22, 26.06, zaklj. 26.04—26.06; koruza: maj 27.72, 27.56, zaklj. 27.54—27.56, julij 28.50, 28.08, zaklj. 28.06—28.10.

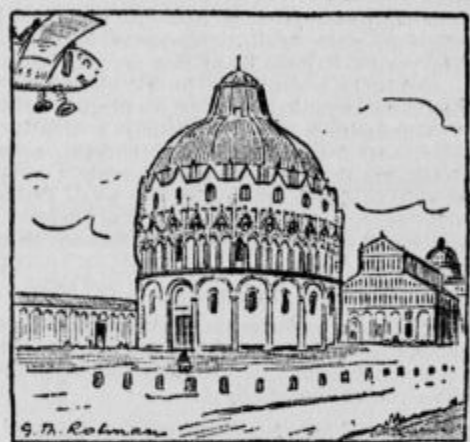

Gospod Modrijan na samofrcu

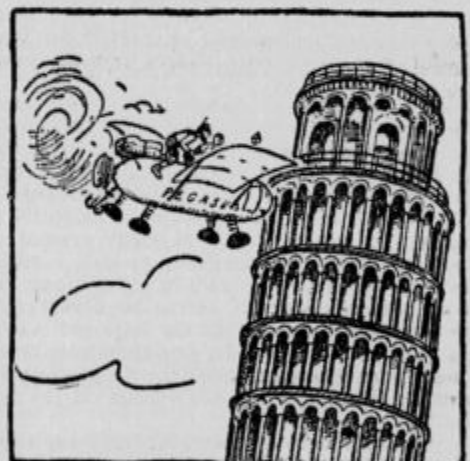
(Dalje.)

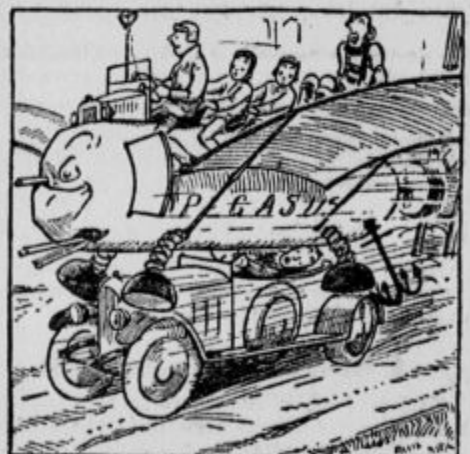
Slovesno dvigne se nato spet samofrc v nebo. In dalje gre, ko nad veliko mesto pridejo. »Rim, Rim!« zavpije Modrijan, »tam teče Tibera in tu je svet'ga Petra velikanska kupola!«

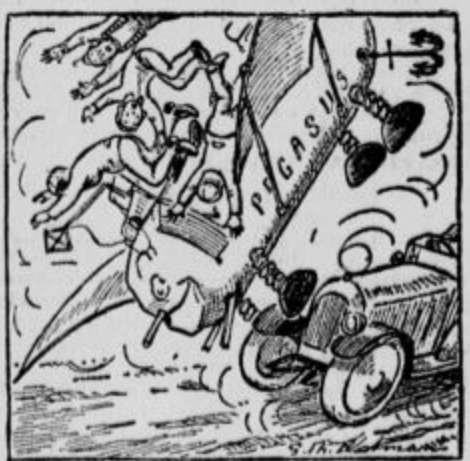
A samofrc kar dalje spe, ker že nazaj bil rad bi spet doma. »Ah, glejte, glejte, zdaj!« Zakliče Jakec, »kakšen lep, visok vodnjak!« A Modrijan: To krstnica je prizenska, bedak!

In gleda delo krasno in za hip pozabi na krmilo. Bum! in tip! udari v stolp in plin počasi uhaja. Ej smola! Drugič danes Pegaz že pristaja.

In skoro Pegaz je na tleh, ko v vihuri strašni zbrzi naprej po beli cesti prašni. Kako? Tako, da padel je v avtomobil, ki ravno v hitrem tempu je pod njim drvil.

Sofer pa ni imel prav nič veselja, da samofrc po cesti prepeljava. Ustavi brž, a samofrc, naprej zagnan, zgrmi naprej, udari v tla ko sodnji dan.

Pred njimi vozi mleko mož. In šment poskoči z voza, se odkrije, kompliment napravi: »O pozdravljeni na laških tleh!« Ni umel Modrijan, sicer bi dal mu smeh!

In ko sofer z obrazom jeznim z avtom odbrzi, vse svoje z mlekom dobri Modrijan gosti. »Ej, glejte!« klikne pevec, »skoro stolp smo prevrnili!« »Bedak!« de Modrijan, »postrani že so ga zgradili!«

Z orodjem, ki so k sreči sabo je nosili, so samofrcu nos najprej nared privili, nato sta ga, lahko, ker ni ves plin ušel, zanesla k plinskemu drogu, da bi se napel.

V osebi lastni Modrijan na drog svetilni vzpné se, cevi pritrdi, glej in samofrc takoj napne se. Brž spravijo se vanj, nad mesto vzplava, pa obrne se proti severu in žurno gre čez Alpe strme.

»Glej, glej!« zakliče Jakec, »ata, vidiš, sneg!« Kaj ko bi šli se kepat v ta sneženi breg?« Pristanejo ob skali. In brž nato frče snežene kepe semtertje, v hrbet, glave.